

A népműveléstől a közösségi művelődésig

A művelődés és a felnőttkori tanulás szervezésével
foglalkozó képzések 60 éve

Tudományos Konferencia és Szakmai Találkozó

Durkó Mátyás emlékére

Absztrakt kötet

Debrecen

2016.

A népműveléstől a közösségi művelődésig

A művelődés és a felnőttkori tanulás szervezésével
foglalkozó képzések 60 éve

Tudományos Konferencia és Szakmai Találkozó

Durkó Mátyás emlékére

Absztrakt kötet

ISBN 978-615-80226-2-0

Kiadja:

Debreceni Egyetem BTK Neveléstudományok Intézete

KultúrÁsz Közhasznú Egyesület

Honlap: durkokonferencia.hu

A konferencia tudományos programbizottsága:

Juhász Erika, tanszékvezető főiskolai docens, DE Andragógia Tanszék, a konferencia elnöke

Márkus Edina, egyetemi adjunktus, DE Andragógia Tanszék, a konferencia titkára

Engler Ágnes, egyetemi adjunktus, DE Andragógia Tanszék

Erdei Gábor, egyetemi adjunktus, DE Andragógia Tanszék

Györgyi Zoltán, intézetigazgató egyetemi docens, DE Neveléstudományok Intézete

Kenyeres Attila Zoltán, egyetemi tanársegéd, DE Andragógia Tanszék

Pete Nikoletta, alelnök, KultúrÁsz Közhasznú Egyesület

Sári Mihály, ny. egyetemi tanár

Szabó Barbara, doktorandusz, DE HTDI Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program

Szabó Irma, egyetemi óraadó tanár, DE Andragógia Tanszék

Szabó József, egyetemi adjunktus, DE Andragógia Tanszék

A konferencia operatív szervezőbizottsága:

Juhász Erika PhD, tanszékvezető, főiskolai docens (Debreceni Egyetem), a konferencia alelnöke

Márkus Edina, egyetemi adjunktus, DE Andragógia Tanszék, a konferencia titkára

Izer Boglárka, szakmai koordinátor, Nemzeti Művelődési Intézet

Kenyeres Attila Zoltán, egyetemi tanársegéd, DE Andragógia Tanszék

Kovács Henrietta, kiemelt ösztöndíjas andragógia MA I. éves hallgató, DE Andragógia Tanszék

Mászlai Olga, kiemelt ösztöndíjas andragógia MA I. éves hallgató, DE Andragógia Tanszék

Szabó Barbara, doktorandusz, DE HTDI Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program

A KultúrÁsz Közhasznú Egyesület munkatársai: Pete Nikoletta, szakmai vezető, PintérMagdolna, irodavezető, Kállay Gyula Zoltán, képzés- és rendezvényszervező, Pete Balázs, média- és sportmenedzser, Jász Anita, szakmai koordinátor, Szűcs Szabina, szakmai koordinátor

Absztraktok

Angyal László

Partnerséget építünk – település feltárási jó gyakorlatok Hajdú-Bihar megyében

A Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar megyei irodája a közösségi művelődés szelleméből adódó fejlesztő és támogató szerepéből kiindulva az elmúlt időszakban jelentős figyelmet fordított a megyei települések állapotának, különösképpen a helyi közösségeknek a megismerésére, feltáráására. Ez a tevékenység megalapozója az irodai fejlesztéseknek, projekteknek. Ezekből három elem bemutatását emeljük ki az előadásban. Az első a Véleménynapló, amely a Nemzeti Művelődési Intézet Kapunyitogató című országos programsorozathoz kapcsolódva készíti elő a program folytatását, beépülését. A következő elem a Településtükör című felmérésünk, amely több, mint 60 megyei települést érintett. Ebből elsősorban a közösségek állapotára tudunk következtetéseket levonni. A harmadik elem a Kopogtató program. Ebben azokat a településeket kívánjuk elérni, ahol komoly lemaradásokat, hiányokat tapasztalunk, vagy éppen ellenkezőleg két azonos adottságú, demográfiai helyzetű település egyike jól teljesít, fejlődik, míg a másik zsugorodik. Itt az érzékenyítés mellett keressük a kapcsolódási pontokat, a fejlesztési együttműködési lehetőségeket. Mindezt a három programelemet pedig segíti a mentori programunk, amely képzéssel konkrétan segít a megyében dolgozó szakmai kollégák szemléletének változásában, éppen a felméréseinkből adódó következtetések alapján.

Kulcsszavak: Hajdú-Bihar megye, település, Településtükör

A szerző elérhetősége: angyal.laszlo@nmi.hu

Arapovics Mária

A közösségi művelődés perspektívái Magyarországon

2016. a változások éve Magyarország közművelődésében. Új fogalmak, új szakmák, új intézmények, új programok jelennek meg a szakmai képzések és a szakigazgatás területén. Az új OKJ bevezetése átalakítja az eddigi szakmaszerkezetet, módosulnak a szakmai és vizsgakövetelmények, szakmai érettségit lehet tenni a közművelődési szakterületen, új felsőoktatási szak indítása várható több intézményben. A Nemzetgazdasági Minisztérium, a Magyar Kereskedelmi Iparkamara és a Nemzeti Erőforrások Minisztériuma közös fejlesztése nyomán átalakult a közművelődési szakma struktúrája. Hogyan változnak a közművelődési szakmák? Milyen lehetőségeket adhat a kulturális területnek a szakköznevelőkben a szakérettségi bevezetése? Milyen új kezdeményezések várhatók a kulturális közösségfejlesztésben? Milyen perspektívái vannak a közösségi művelődésnek hazánkban és Európában? Ezekre a kérdésekre ad választ az előadás a fejlesztő nézőpontjából.

Kulcsszavak: közművelődés, OKJ, kulturális közösségfejlesztés

A szerző elérhetősége: arapovics.maria@ppk.elte.hu

Bacsa-Bán Anetta

„Gyakorlat teszi... az andragógust”

Az andragógia képzés az elmúlt évtizedben nagy ívű pályát futott be ugyan, de sajnos rövid fellendülés és magas hallgatói létszámok után úgy tűnik, az egyik olyan szakká válik, amely eltűnik a felsőoktatás süllyesztőjében.

A Dunaújvárosi Főiskola andragógia alapszaka, bár később indult, mégis azonos képzési életpályát futott be, mint valamennyi más felsőoktatási intézmény azonos képzése.

Az előadás célja, hogy bemutassa a Dunaújvárosi Főiskolán létrejött képzést, fókuszálva a hallgatók gyakorlati oktatására. A felsőoktatási képzések, különösen a BA/BSc képzések a gyakorlati irányultság elsődlegességét hirdetik. Egy főiskola életében, amely a mindenkori helyi sajátosságaira épülve a gyakorlati képzéseket tartja szem előtt különösen kiemelt és fontos terület lehet a gyakorlatok kezelése, szervezése, oktatása.

A gyakorlatokat a hallgatók Dunaújváros és a Dunaújvárosi Kistérségi Régió intézményeiben, váltakozó helyszíneken végezték szakmai irányítással. A szakmai gyakorlati kurzus keretében a Dunaújvárosi Főiskola együttműködött az alábbi gyakorlati helyekkel: Dunaferr Acélalapítvány, Dunaferr Képzési és Fejlesztési Főosztály, Dunamenti Regionális Nép főiskola Közhasznú Egyesület, Dunaújvárosi Kulturális Egyesület, Intercisa Múzeum, Közép-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Dunaújvárosi Kirendeltség, Munkásművelődési Központ Kht., Pálhalmi BV., Szent Pantaleon Kórház. Ez a 10 gyakorlati hely, szakiránytól függetlenül változatos andragógus gyakorlati terepként szolgált hallgatóink számára.

A hallgatók úgy ítélték meg, hogy a gyakorlatok minden szempontból hasznosak voltak.

A képzésünk értékelésekor, megítélésekor a DPR vizsgálatokból nyert információkkal zárjuk elemzésünket. E vizsgálatok alapján eredményesnek tekinthetjük képzésünket, a hallgatói visszajelzések azt támasztják alá, hogy a szaknak van létjogosultsága, s a szakemberekre igény van.

Kulcsszavak: andragógus-képzés, felsőoktatás, szakmai gyakorlat

A szerző elérhetősége: anetta75@gmail.com

Bacsikai Katinka

Továbbképzések és iskolai kompozíció

Miközben kutatások sora hangsúlyozza, hogy a tanulók eredményességét általános iskolás korában jórészt a szülei státusa határozza meg, a hatvanas évek óta jelentős kutatási eredmények mutatják azt, hogy az iskola társas kompozíciója számos ponton erősen befolyásolja a tanuló teljesítményét (Coleman, 1966). Mi ebben az előadásban különösképpen az alacsony diákkompozícióval jellemezhető, a tanárok számára nagyobb kihívást jelentő iskolákra koncentrálnak. Összevetjük őket más, előnyösebb diákkompozíciójú iskolákkal, adatokkal, tapasztalatokkal is. A tanulmány empirikus hátterét a TALIS és a SZAKTÁRNET kutatások adatbázisainak másodelemzése képezi. Bemutatjuk egyfelől azokat az iskolai és tanári attribútumokat, amelyek a kihívást jelentő tanulói kompozícióval együtt járnak, másfelől feltárjuk, hogy melyek azok a speciális továbbképzési igények és sajátosságok, amelyek a nagyobb kihívást jelentő iskolák tanáira jellemzők itthon és külföldön egyaránt.

Kulcsszavak: tanuló, TALIS, SZAKTÁRNET

A szerző elérhetősége: bacsikai.katinka@gmail.com

Barabási Tünde

A székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum, mint tanulási tér (poszterbemutató)

Székelyudvarhely az erdélyi magyarság egyik meghatározó szellemi központja. Korábbi kutatásunkban számbavettük a város kulturális életében jelentős szerepet betöltő intézményeket. Célunk ezen intézmények kultúraszervező és -terjesztő tevékenységének részletező bemutatása.

A poszterbemutatóban a Haáz Rezső Múzeum, mint önkormányzati fenntartású intézmény tevékenységi sajátosságainak a feltárására kerül sor, fókuszálva a globális bemutatáson túlmenően az intézmény pedagógiai tevékenységének jellemzésére. A vizsgálati kérdés azért is érdekes, mivel az utóbbi öt évben az intézményről egyre gyakrabban lehet hallani, a városban a kulturális események jelentős hányada a múzeumhoz (is) kötődik, és ilyen értelemben kitört a korábbi csendes kultúranyújtó státuszából.

Kutatási módszerként dokumentumelemzésre, interjúkra támaszkodunk, amelyeket az intézmény munkatársaival készítettünk.

A vizsgálati eredmények azt bizonyítják, hogy alapküldetése teljesítésében a múzeum igyekszik megtalálni az egyensúlyt a hagyományosnak tekinthető - tudományosan is igényes - gyűjtő és feltáró rendeltetése, valamint a kultúra fogyaszthatóvá tétele között. A célpopuláció vonzásában alapvető stratégiának tekinti a gyerekek és fiatalok megszólítását, de emellett a felnőttek, idősebbek számára is számos programot nyújtanak. Az intézmény jövőképét meghatározzák azok a kihívások is, amelyeket a közelgő (május végi) új helyszínre költözés jelent.

Kulcsszavak: Haáz Rezső Múzeum Székelyudvarhely, kultúraszervezés, pedagógiai tevékenység

A szerző elérhetősége: tunde.barabasi@gmail.com

Baranyi Renáta – Beszédes Viktória – Ravasz Enikő

Vállalkozások képzési igényeinek feltárása a Vajdaságban

Szerbiában 2014. január 1-jén – Magyarországhoz képest 13 évvel később – lépett hatályba az első felnőttképzési törvény. A jogszabály hatására azonban nem mutatkozik jelentős előrelépés az érintett intézmények működésében, szabályozásában. Nem terjedtek el kellőképpen a személyes és szakmai fejlődést is támogató felnőttképzési tevékenységek, továbbá a képzéseken való részvételi arány is alacsony.

A kialakult helyzet olyan problémaként definiálható, mely megoldásának első lépése a képzési igények felmérése, amely alapján az érintett intézmények és vállalkozások célirányosan építhetik fel képzési profiljukat.

Az általunk lefolytatott strukturált kérdőíves lekérdezés a vajdasági városokban (45 db) és néhány kisebb településen működő vállalkozásokra terjedt ki. Összesen 102 vállalkozás továbbította kutatócsoportunknak a kitöltött kérdőíveket, ez az arány a teljes minta 3%-át képezi. Kutatásunk célja volt, hogy felmérjük a Vajdasági régióban működő vállalkozások képzési igényeit, vagyis azt, hogy a további fejlődés érdekében milyen jellegű képzések biztosítanak az alkalmazottaknak dinamikus szakmai előrelépést, amely kulcsfontosságú a vállalkozások piacon maradása szempontjából.

A felmérés során többek között az is megmutatkozott, hogy milyen mértékben veszik igénybe a felnőttképzési alrendszer kínálta lehetőségeket, illetve jellemzően milyen kompetenciák fejlesztését tartják szükségszerűnek a munkaadók.

Előadásunkban a vajdasági vállalkozások körében végzett kutatásunk lefolytatásának körülményeit, módszereit és részletes eredményeit mutatjuk be.

Kulcsszavak: Vajdaság, felnőttképzés, vállalati képzések

A szerzők elérhetősége: reni.baranyi@gmail.com, bes.viktoria@gmail.com,
ravaszeniko1991.10@gmail.com

Bene Viktória

Romákkal szembeni előítéletek – esetelemzések az EBH honlapjáról (poszterbemutató)

Kutatásomban azt térképezem fel, hogy a romákat milyen diszkriminációs helyzetek érik Magyarországon. Ennek érdekében az Egyenlő Bánásmód Hatóság honlapján fellelhető eseteket elemzem 2005-től egészen 2016-ig, amikből kategóriákat állíthatok fel. Azért tartom fontosnak a hatóság oldalán lévő jogesetek elemzését, mivel az EBH az esélyegyenlőség biztosításának legfelsőbb szerve, az emberi méltóság garanciális intézménye, ami a legfontosabb eseteket számon tartja és ezáltal hiteles információkat kaphatunk a romákat érintő diszkriminációs helyzetekkel kapcsolatban. A poszteremben bemutatom a romák helyzetét Magyarországon, az Egyenlő Bánásmód Hatóságot, a kutatásom eredményét és egy tipikus esetet, majd levonom a főbb következtetéseket.

Kulcsszavak: előítélet, diszkrimináció, romák, Egyenlő Bánásmód Hatóság

A szerző elérhetősége: bevik99@gmail.com

Benkei-Kovács Balázs

Paolo Freire gondolkodásának nemzetközi hatása és intézményi lenyomatai

Paolo Freire (1921-1997) a felnőttoktatás világszerte elismert nemzetközi szakértőjévé vált a 20. század végére. Nagy hatású munkássága jelentősen hozzájárul a kritikai pedagógiai irányzat megerősödéséhez (Irwin, 2012). A sokoldalú szakember, kutató és pedagógus tudományos munkássága utóéletét tekintve kiemelkedő hatást gyakorolt a nyugati pedagógiai gondolkodás fejlődésére. Bár hazai recepciója szerényebb léptékű, munkáit részletekben ismerteti a hazai szakirodalom (többek között Maróti, 1997).

Mai szempontból különösen figyelemre méltó, hogy számos jelentős felnőttoktatásra specializálódott intézmény viseli a brazil kutató nevét, többek között a Paulo Freire Intézet San Paoló-ban, a Kaliforniai Egyetem egyik szakosodott intézete, vagy az osztrák Paolo Freire Intézet Bécsben, illetve a németországi Paolo Freire Egyesület. A jelen kutatás és előadás keretében ezen intézmények munkájába kaphatunk mélyebb bepillantást, amelyek nevükben és tevékenységükben ápolják a freire-i gondolkodás hagyományait.

Kulcsszavak: Paolo Freire, felnőttoktatás, nyugati pedagógia

A szerző elérhetősége: benkeikovacs.balazs@ppk.elte.hu

Béres Tamás

Korreferátum Szeitz János szocioandragógiai előadásához

Bár a „szent” jelenlétének közvetlen társadalomszervező erejéről a szekuláris társadalomban átfogó értelemben nem beszélünk (M. Eliade), az egyes -- az esetek többségében pusztán formálisan definiálható társadalmat felépítő -- közösségek, kimagaslóan vallási közösségek esetében sokszíniűen van jelen. Ennek egyik formája az a felfogás, amely a modern és jelenkori egyházak által megszólított emberek bizonyos köreit (halmazait) a Ferdinand Tönnies (+1936) német szociológus által leírt Gemeinschaft -- Gesellschaft megkülönböztetéssel párhuzamosan, pl. a közösség és gyülekezet/egyházközség kifejezésekkel írja le. Ez nem egyszerűen a modern társadalom szerkezeti letűkröződését jelenti az egyházi szervezetekben, hanem felveti az egyik lehetséges vizsgálati szempontját a szervezet és szerkezet találkozásának, egymásra hatásának és jelentőségének az egyházi tevékenységi formák közt. Amennyiben kimutatható, hogy a hierarchikus hatalmat megalapozó „szent” fogalma a szakralizmus értelmezésén kívül vagy azokon túl is hatékony közösségsszervező erőként jelenik meg, megnyílik a lehetősége annak, hogy a szervezet és szerkezet vallási értelmezéseinek segítségével vizsgáljuk a hatalommal kapcsolatos társadalmi jelenségeket.

Az előadás célja, hogy vallástudományi és teológiai szempontokkal járuljon hozzá a szocioandragógia útkereséséhez. Az előadásban hivatkozott szerzők között szerepel Max Weber, Paul Tillich, Dietrich Bonhoeffer és R. M. Unger neve.

Kulcsszavak: szocioandragógia, közösségsszervezés, vallástudomány, teológia

A szerző elérhetősége: tberes@lutheran.hu

Boga Bálint

Korreferátum Szeitz János előadásához

T. Burns és G. M. Stalker klasszikusnak tartott művükben mechanisztikusan és organikusan működő szervezeteket különítenek el. Ch. Perrow fix és pontosan előre nem látható feladatokat ellátó szervezetek közt tesz különbséget. Az állam által működtetett közoktatási és egészségügyi makroszervezeteket e két megközelítés szempontjából kísérlem meg elemezni. Mindkét területnek az állampolgár egyedi szintjén jelentkező és a társadalom összegző szintjén megnyilvánuló szükséglet az alapja. Az államnak ezen makroszervezetek kialakításához rendelkezésre kell álljon a szükségletek nagyságrendje és struktúrája. A makroszervezet alszervezeteken keresztül (iskola, főiskola, egyetem – rendelő, kórház) valósítja meg céljait. Elkerülhetetlen a makroszervezet strukturára koncentráló, területiális elhelyezést és fokozatokat magába foglaló kialakítása. Az alszervezetnek kell az organikus, azaz a konkrétan ott megjelenő igényre, feladatra adaptált, rugalmasan alkalmazott, egyénre lebontott szervezeti funkciót ellátni. Egyet lehet érteni azzal az elgondolással, hogy a végrehajtó szervezet tagjait andragógiai módszerekkel nem csak a kognitív dimenzióban kell fejleszteni, hanem motivációs, empátiás dimenzióban is, így a foglalkozástól a hivatás felé irányuló fejlődést elősegíteni, ami az organikus működés alapfeltétele.

Kulcsszavak: közoktatás, egészségügy, organikus szervezet, andragógia

A szerző elérhetősége: bboga_md@freemail.hu

Bögös Máté

Felnőtt dohányosok informális tanulási szokásai

Jelenlegi poszterem keretében a felnőtt dohányosok informális tanulási szokásainak összefüggéseinek vizsgálatát prezentálom, pontosabban a dohányzással és az arról való leszokással kapcsolatos információgyűjtési szokások és a leszokásra tett próbálkozások közötti kapcsolat kimutatása a célom. A vizsgálatot MA szakdolgozatom keretében valósítottam meg, ahol elméleti körbejárásom és kutatási irányom is azt a célt szolgálta, hogy az informális tanulás megfelelő dimenzióit vizsgálhassam meg a felnőtt dohányosokra vonatkozóan, bizonyítva azon feltevéseimet, miszerint az informális úton történő információgyűjtés, illetve az ehhez kapcsolódó informális tanulás nagyobb mértékben vezet önálló leszokási próbálkozásokhoz. Így az eredmények tovább mutathatnak egy olyan megközelítés felé, ahol az egészségmegőrzéssel és a káros szenvedélyekkel kapcsolatban egyre nagyobb figyelmet kaphat a felnőtt dohányosok megfelelő tájékoztatása és adott esetben a dohányzásról való leszokáshoz történő hozzásegítés is.

Kulcsszavak: dohányos, felnőtt, informális, dohányzási szokás

A szerző elérhetősége: matebogoss@gmail.com

Buda András

Hogyan számszerűsíthetők a digitális egyenlőtlenségek?

A digitális technológia előretörésével a társadalom tagjai közötti különbségek a korábbiaktól eltérő dimenziókban is megjelentek, a jelenségek leírására pedig új terminus technicusok születtek. Ezek egyikeként a kilencvenes évek közepétől kezdtek használni a digitális szakadék (digital divide) kifejezést. A tudományos szakirodalomban elsőként Cliff Stoll (Stoll 1995) és Dinty Moore (Moore 1995) műveiben olvashattunk róla, de gyakran használták a szókapcsolatot politikusok és újságírók is.

A legalapvetőbb digitális eltérést – a különböző csoportok digitális eszközellátottságát – könnyű számszerűsíteni, ugyanakkor a digitális szakadék metafora ilyen leegyszerűsítése hibás megközelítés, mivel a jelenség vizsgálatához a gazdasági tényezők mellett például, a kognitív, a társadalmi és a politikai tényezőket illetve a használat jellemzőit is figyelembe kell(ene) venni. Ennek megfelelően a terület kutatói (pl. DiMaggio – Hargittai 2001, Dessewffy – Z. Karvalics 2002) a digitális szakadék, digitális megosztottság helyett csakhamar a digitális egyenlőtlenség (digital inequality) fogalmat kezdték használni. Az ilyen típusú különbségek leírása azonban már nem könnyű feladat, különösen nehéz az eltérések számszerűsítése.

Ehhez nyújt segítséget az inletemetrikus teszt (<http://intelemetric.unideb.hu/>), mely 20 könnyen, gyorsan megválaszolható kérdés segítségével rajzol meg egy képet, ily módon téve láthatóvá az emberek, csoportok közötti hasonlóságokat és különbségeket. Az előadásban a tesztet eddig kitöltő közel 7000 válaszadó különböző jellemzőit kívánjuk bemutatni.

Kulcsszavak: digitális technológia, digitális szakadék

A szerző elérhetősége: buda.andras@arts.unideb.hu

Busai Brigitta – Klementi Csaba – Kovács Zsuzsa – Takács László

Oktatói tapasztalatok a Harmadik Kor Egyeteme szemináriumain

Napjaink egyre népszerűbb felsőoktatási törekvése a Harmadik Kor Egyeteme, amely tudományos előadások sorozatán keresztül törekszik újra bevonni az idős generációt a tanulási tevékenységbe.

Az ELTE PPK Felnőttképzés-kutatási és Tudásmenedzsment Intézete kapcsolódva a nemzetközi trendekhez intenzívebb tanulási lehetőséget tervezett a nyugdíjas generáció számára, ezért 2015/2016 tanév őszi félévében elindította a HKE szemináriumokat is. A szemináriumok rendszeres időközönként egy speciális témakör alaposabb feldolgozását tették lehetővé a résztvevők számára, építve a felnőttek aktív tanulását támogató korszerű módszertani ismeretekre.

Az előadás célja, hogy több dimenzió mentén is bemutassa és értelmezze az oktatói tapasztalatokat, az idősök tanulási sajátosságainak áttekintésétől a szemináriumok módszertani és tartalmi megvalósításáig. A szemináriumok történelmi tematikája igazi kihívás elé állította nemcsak a résztvevőket, de az oktatókat is: a megélt történelmi tapasztalatok tudományos megközelítése komoly tanulási lehetőségeket kínált, amelyben építettünk a személyes interakciók és az egyéni megnyilvánulások ösztönzésére, de amelyek strukturálása komoly erőfeszítésekkel járt. A fiatal oktató és idős hallgató szerepe lehetőséget nyújtott az intergenerációs tanulás megjelenésére is, amely a szemináriumok keretei között egyedi értelmezést nyert. A tapasztalatok összességében egy gazdag tanulási tevékenységet jeleznek, amelynek tudományos vizsgálata, reflexiója újdonságokkal szolgálhat e kevésbé kutatott területen.

Kulcsszavak: idősök tanulása, felsőoktatás, intergenerációs tanulás

A szerzők elérhetősége: busaibrigi@gmail.com, klementi.csaba@gmail.com,
kovacs.zsuzsa@ppk.elte.hu, takacslaci87@gmail.com

Dezső Krisztina

A mentori segítségnyújtás szerepe a felnőttek tanításában (poszterbemutató)

Bemutatómat a felnőttképzésben megjelenő mentori segítségnyújtásról készítettem. A felnőttképzés területén a mentorálás elsősorban a hátrányos helyzetűeket tekinti célcsoportjának, akik számára lehetőséget kínál a munkaerő-piaci integráció elősegítéséhez, valamint a személyes fejlődéshez. Céлом, hogy egy kicsit közelebről bemutassam a segítésnek, felzárkóztatásnak ezt a módját, amely a humán kapcsolatok létrejöttén alapszik, s amely elsősorban az egyén fejlődését igyekszik előmozdítani. A témában készített kutatásom során azt figyeltem meg, hogy a felnőttképzésben résztvevőkre milyen hatást gyakorol, hogyan növeli az eredményességüket az, hogy az oktatójuk mellett egy segítő szakember is foglalkozik velük, aki támogatja őket a felmerülő problémáik során. Kíváncsi voltam a mentorok tapasztalataira, hogy ők hogyan élik meg a segítségnyújtó szerepet, s miként vélekednek a kialakult személyes kapcsolatokról. Interjú vizsgálatom alatt elsősorban tehát arra kerestem a választ, hogy a hétköznapi életben hogyan zajlanak a hosszabb-rövidebb ideig tartó mentorálási folyamatok, vagyis miként valósul meg a mentori segítségnyújtás.

Kulcsszavak: mentori segítségnyújtás, felnőttképzés, mentori szolgálat

A szerző elérhetősége: krisztuci19@gmail.com

Drabancz M. Róbert

Elkésett mondatok. A kisebbségi magyar kultúra védelme a Magyar Szemle korai számaiban

A magyar politikai elit az 1920-as években nagy gondot fordított a megszerzett hatalmának legitimációjára, melynek leghatékonyabb formáját a sajtó nyilvánosságban találta meg. Az „irányított nyilvánosság” kiépítésével sikeresen tudta megjeleníteni a közvélemény előtt politikai céljait. A technokrata szellemiségű Magyar Szemlében a kormányzat a nyilvánosságot leginkább foglalkoztató kérdéseket dolgozta fel, különösen a magyar társadalom szerkezetével és a kisebbségvédelemmel kapcsolatban jelentek meg írások. Nemzetiségi kérdésben az első világháborút lezáró békeszerződések elégtelen kisebbségvédelmi kereteit kritizálták, még a kulturális ügyekben különös figyelmet fordítottak az oktatás és az iskoláztatás kérdésére. Az írások egyértelműen tükrözik a kormányzat azon célját, hogy a nemzetállamok kulturális egységesítését károsnak tartják, és sürgetik a nemzetközi közvéleményt a nemzeti kisebbségek hatékonyabb védelmére. A források elemzésénél alkalmazom a kvalitatív tartalomelemzés módszereit, valamint a hagyományos eszmetörténeti megközelítést.

Kulcsszavak: irányított nyilvánosság, első világháború, kisebbség, Magyar Szemle

A szerző elérhetősége: drabancz.robert@nye.hu

Dudás Katalin – G. Furulyás Katalin

A kulturális intézményrendszer a statisztikák tükrében

A kulturális statisztika intézménytípusonként (közművelődési tevékenységet folytató szervezetek, könyvtárak, színházak, stb.) szabadon elérhetően tartalmazza az intézmények, szervezetek részletes éves adatait, hosszú távra visszamenően. Az előadásban a közművelődési statisztikai adatbázist, illetve az abban rejlő elemzési lehetőségeket szeretnénk bemutatni. A közművelődési statisztika adatai jól alkalmasak intézmények összehasonlítására, vagy a saját intézményünk teljesítményének időbeli alakulásának vizsgálatára, egy-egy település vagy térség közművelődési aktivitásának feltárására. A Nemzeti Művelődési Intézet 2009 óta elemzi az adatokat, bevonva az egyes megyéket jól ismerő szakembereket. A megyei kollégákkal történő együttműködés lehetőséget ad az adatok megbízhatóságának vizsgálatára, segítséget nyújt az adatokból kirajzolódó trendek értelmezéséhez. Az adatállomány tematikus mélyfúrások elvégzésére is alkalmas. Az előadás példaként a költségvetési, for-profit és non-profit szféra súlyának, szerepének vizsgálatát, illetve a közművelődési szakemberek száma és a településen tapasztalható aktivitás közti összefüggés kimutatását kívánja bemutatni.

Kulcsszavak: statisztika, közművelődés, kultúra

A szerzők elérhetősége: dudas.katalin@nmi.hu, furulyask@gmail.com

Engler Ágnes

Felnőtt tanulók közösségi beágyazottsága

Az előadásban egy részidős hallgatók körében végzett vizsgálat kerül bemutatásra, amely a Tanuló régiók Magyarországon: az elmélettől a valóságig című kutatás (OTKA K-101867) keretein belül valósult meg. Az előadás a felnőtt tanulók különböző közösségekbe történő beágyazottságát, a közösségekben vállalt szerepeiket, feladataikat járja körbe. Ezek a közösségek a részidős képzésben résztvevők közvetlen környezetét jelentik, úgy, mint a hallgatói, a munkahelyi és a családi közösségeket. A felnőtt tanulók számára egyik legnehezebb feladat a különböző területeken elvégezendő feladatok összehangolása, elsősorban a tanulmányi teendők, a fizetett és fizetetlen munka, valamint a családon belüli kötelezettségek sorolhatók ide. Kutatásunk célja annak feltérképezése, hogyan sikerül ezen területek összehangolása, illetve milyen módon és mértékben járulnak hozzá az itt megjelenő közösségek (hallgatók, oktatók, kollégák, családtagok) a tanulmányok sikerességéhez.

A kutatás során az Észak-alföldi régió három felsőoktatási intézményében (Debreceni Egyetem, Nyíregyházi Főiskola, Szolnoki Főiskola) került sor a teljes körű kérdőíves megkeresésre az elektronikus tanulmányi felületen keresztül. Az alapsokaságot ezen intézmények levelező tagozatos hallgatói képezték, összesen 1092 érvényes kérdőív érkezett vissza. Az adatfelvételhez és adatfeldolgozáshoz az EvaSys és SPSS szoftvereket használtuk.

A kutatás legfőbb eredménye, hogy a közösségi beágyazódás és a tanulmányi motiváció között szoros kapcsolatot találtunk. Azok a hallgatók, akik erős belső motivációs készlettel rendelkeznek és pozitív tanulási attitűd jellemzi őket, egyaránt jól teljesítenek abban az esetben is, ha kevés külső (munkahelyi, családi) támogatást kapnak. Rájuk jellemző leginkább a sikeres felsőoktatási integráció is. Azok a hallgatók, akiknél alacsony motivációs szintet mértünk, nem illeszkednek be a hallgatói közösségekbe, kevésbé sikeresek a tanulmányaikban. A sikertelenség jelentősen nagyobb arányú a munkahelyek irányából érkező akadályoztatás esetén.

Kulcsszavak: felnőtt tanuló, felsőoktatás, tanulói közösségek

A szerző elérhetősége: engler.agnes@gmail.com

Erdei Gábor

Az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés helyzete az átalakítási folyamatok tükrében két megyei példa alapján

2010 óta számos olyan jogi dokumentum látott napvilágot, amely alapjaiban alakítja át a szakképzés és felnőttképzés világát. Ez az alapvető, strukturálisnak is nevezhető folyamat markánsan változtatta és változtatja az iskolarendszeren kívüli felnőttképzők működési feltételeit, lehetőségeit és mozgásterét. A 2014 őszén és 2016 tavaszán megvalósított empirikus kutatásnak az volt a célja, hogy információkat gyűjtsünk a szektorból. Információkat arról, hogy a jogszabályi módosítások milyen módon befolyásolták a szervezetek működését, ennek körülményeit. A Hajdú-Bihar megyében és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében elvégzett kutatás összességében borús képet mutat a jelenlegi helyzetről és a perspektívák sem biztatóak.

Kulcsszavak: iskolarendszeren kívüli felnőttképzés, empirikus kutatás, Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

A szerző elérhetősége: erdei.gabor2@gmail.com

Farkas Éva

Tények és érzelmek a felnőttképzési szakemberképzés elmúlt 10 évéről

A felsőoktatásban kevés képzés van, amely történetében olyan hosszú múltra tekint vissza, mint a népművelő–művelődésszervező–andragógus képzés. A többszörösen átalakuló, folyamatosan változó névvel és képzési struktúrával működő kulturális és felnőttképzési szakemberképzés az elmúlt 60 évben számtalanszor került a társadalmi és a szakmai érdeklődés középpontjába, valamint az éppen aktuális oktatáspolitikai látókörébe.

Előadásomban a felnőttképzési szakemberképzés regressziós evolúciótörténetét mutatom be 2006 és 2016 között. Egy megkérdőjelezhetetlenül létező szakma szakemberképzésének küzdelmekkel terhelt fejlődéstörténete ez, amelynek kapcsán nem csak adatokat, hallgatói létszámokat, statisztikai adatokat kívánok bemutatni, hanem jellemző tendenciákat, jelenségeket. Arról, hogyan válhat kiszolgáltatottá egy szakma egy szűk döntéshozói réteg szubjektív értékítéletének és hogyan lehetetlenülhet el a felnőttképzési szakemberképzés ugyanezen emberek minden ténymegállapítást nélkülöző döntéseinek következtében. És míg az egyik oldalon a kormányzati retorika szintjén a felnőttoktatás és –képzés felértékelődésének pozitív összképét látjuk, addig a másik oldalon a felnőttképzési szakemberek képzésének teljes leépítésével, az andragógiai tudományos munka intézményi és személyi feltételeinek szétzilálásával és az andragógiai kutatások megrendelésének és támogatásának teljes megszüntetésével kell szembesülnünk.

Kulcsszavak: andragógia, felnőttkori tanulás, felnőttképzési szakemberképzés, oktatáspolitikai

A szerző elérhetősége: farkaseva9@gmail.com

Farkas Norbert

Találkoznak-e a tanárjelöltek képzésük során a sérültek pedagógiájával?

Kutatásom arra keresi a választ, hogy a tanár szakos hallgatók találkoznak-e képzésük során a sérültek pedagógiájával. A hallgatók milyen kompetenciaháló elsajátítására vállalnak kötelezettséget? A tantervi előírások értelmében milyen szakmai tudással kerülnek ki a felsőoktatási intézmény falai közül? Az elsődleges és másodlagos források milyen tanárképet vizionálnak? Mi a hatályos tanári brand? Hogyan válnak munkájuk során alkalmassá az integrált nevelés pedagógiai módszereinek képviselőjére?

A kutatás a hatályos törvények, rendeletek, jogszabályok és a pedagógiai szakirodalom gyűjteményének adaptációjával foglalkozott.

A kutatás válasza, hogy alig kap hangsúlyos felkészítést a tanárjelölt a várható feladatok komplexitására. Az integrált nevelés módszertanát érdemben korábbi iskolai tapasztalatai alapján fogja megvalósítani. Így sérült gyermekeket magában foglaló osztályban kizárólag saját szociokulturális tájékozottságára támaszkodhat. Ezek alapján választja meg nevelési és alternatív értékelési módszereit.

Kulcsszavak: hiányosság a tanárképzésben, integrált nevelés, szegregáció, ellentmondás

A szerző elérhetősége: fnert@freemail.hu

Farkas Zsolt

Egy szívességbank létrehozásának sikertényezői

Előadásomban OTDK dolgozatom egy részletét mutatom be. A dolgozat egy előremutató közösségfejlesztési módszerrel, a szívességbankkal foglalkozik. A szakirodalom feldolgozását empirikus kutatással egészítettem ki a releváns eredmények produkálása céljából.

Az előadásban bemutatásra kerülő részlet háttereként szolgáló empirikus kutatásom során interjúkat készítettem. Interjúalanyaim szívességbank alapítók voltak, Zsombok György és Boross Attila Botond személyében.

A szakirodalmak és az interjúk felhasználásával összeállítottam egy praktikus felhasználható útmutatót azok számára, akik a témával a gyakorlatban is aktívan foglalkozni kívánnak. Itt bemutatom egy ilyen kezdeményezés elindulásának lépéseit, és az eredményes szervezőmunka sikertényezőit.

Munkám célja egy olyan anyag létrehozása volt, amely praktikus hasznosítható ismereteket nyújtanak olyan közösségi aktivisták számára, akik egy szívességbank alapítását tervezik.

Kulcsszavak: szívességbank, OTDK, közösségfejlesztés

A szerző elérhetősége: zsoltfarkas5310@gmail.com

Fenyő Imre

Hivatás, erkölcs, művelődés (Lelkészek neveléstudományi doktori értekezései 1914-1949)

Előadásunkban azt a korszakot kívánjuk bemutatni, amikor a Debreceni Egyetemen a doktori fokozat kibocsátásának joga a diplomák kiadásával együtt az egyetem, pontosabban a tudományterületileg illetékes karok joga volt. Be kívánjuk mutatni azt az érdekes jelenséget, hogy a neveléstudományi területen született doktori értekezések között találunk néhány szokatlan szerzőt: református és evangélikus lelkészek a teológiai kar elvégzése után vállalkoztak a bölcsészkaron, neveléstudományi témában tudományos kutatásokat folytatni és fokozatot szerezni. Ez a jelenség az erős protestáns sajátosságokkal bíró debreceni pedagógiai tanszéken nem érthetetlen, Mitrovics Gyula és Karácsony Sándor professzorok egyaránt szívesen fogadták a lelkész jelentkezőket. A jelenség semmiképpen nem mondható jelentéktelennek, hiszen a neveléstudományi doktorjelöltek nem elhanyagolható arányát adják a lelkész végzettségűek: a korszakban (1914-1949) született 112 dolgozat szerzője között tíz ilyen szerzőt is találunk.

Előadásunkban megvizsgáljuk a lelkész doktorjelöltek által választott témákat és tudományos kutatási módszereket, tartalomlemezési eljárásokkal elemezve doktori értekezéseiket, illetve némely esetben más neveléstudományi relevanciájú tudományos munkájukat is. Amennyire lehetséges igyekszünk továbbá bemutatni későbbi tudományos-, illetve gyülekezeti és közösségi karrierjüket.

Kulcsszavak: erkölcs, neveléstudomány, lelkész, protestáns sajátosság

A szerző elérhetősége: fenyoimre@gmail.com

Gyarmati Éva – Kósa Karolina

Hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekeket célzó tanórán kívüli tanoda program hatékonyságának vizsgálata

A nagy létszámú inaktív társadalmi csoportokat jellemző egészségi, oktatási, és munkavállalási tényezők rendkívüli mértékben csökkentik a boldog és egészséges élet megvalósításának esélyét. Ezek közül is kiemelhető a közoktatás, amely Magyarországon más országokhoz képest nagyon kis mértékben tudja csökkenteni a hátrányos családi háttér negatív hatásait a tanulók iskolai teljesítményére, amelynek jelentős számban kárvallottjai a hátrányos helyzetű családokban nevelkedő tanulók, köztük a roma iskolások jelentős része. A jelen kutatás 64 tanuló tanulási és iskolai teljesítményének változását vizsgálta, akik egy két éves tanoda programban vettek részt. A két évig tartó követés során a tanoda és az iskolai tanulmányi eredmények változását, a tanulással szembeni attitűdök formálódását, és a korai iskolaelhagyás előfordulását követtük. A programban részt vett diákok 84%-a él szegény családban hátrányos körülmények között, és 50%-uk vallotta magát roma származásúnak. Mindhárom vizsgált tantárgy ismereteiben szignifikáns javulás következett be: magyar nyelv és irodalomból 26%, matematikából 38%, és idegen nyelvből 24% javulást mutattak a programban résztvevők. Matematika és idegen nyelv tantárgyakból szignifikáns különbség volt észlelhető a programba való belépéskor a roma és nem roma diákok és a nemek szerint is, de ezen egyenlőtlenségek a program végére megszűntek, és mindkét csoport külön-külön is szignifikánsan javított az eredményein. Ezzel szemben az iskolai tanulmányi átlagban csökkenés következett be a program végére, a tantárgyi ismeretek javulásával ellentmondásban.

Kulcsszavak: hátrányos helyzetű, tanodás program, iskolai teljesítmény

A szerző elérhetősége: gyarmatieva93@gmail.com

Habarics Dávid

A migráció napjainkra gyakorolt hatása

A poszterbemutató egy átfogó elméleti összegzés a migrációról, az elvándorlás tendenciáiról és a gazdasági válság migrációra gyakorolt hatása fejezetek feltárásáról. Majd a külföldi munkaerő-piaci körkép magyar szemszögből történő feltárássra kerül sor, amelyet KSH adatokkal egészítettem ki. A fejezeteket szakirodalom segítségével összegeztem. Továbbá egyes európai országok statisztikai adatai nemzetközi összehasonlítási alapot képeztek, így lehetőségem volt az Európai Unió-s átlaghoz viszonyítani Magyarországon zajló migrációs szándékok és foglalkoztatással kapcsolatos tendenciák.

Kulcsszavak: migráció, elvándorlás, foglalkoztatás

A szerző elérhetősége: davidhabarics@gmail.com

Hegedűs Anita

Egyetemisták és/vagy múzeumok? - Az egyetemi hallgatók múzeumképe

A kutatás célja, módszertana, főbb eredményei:

Az egyetemisták kultúrafelfogása határozott változásnak indult a felsőoktatás tömegesedése óta: a hallgatók elitkultúra-fogyasztók helyett mindinkább a populáris kultúra fogyasztóivá váltak. Ebben a közegben próbálják a magaskulturális intézmények, múzeumok megszólítani a hallgatókat, akik múzeumokkal kapcsolatos véleményéről, attitűdjéről vajmi keveset tudunk: történik ez akkor, amikor a múzeumok kiváló tanulási teret és lehetőséget jelenthetnek nem csak a közoktatásban, hanem a felsőoktatásban résztvevők számára is. A múzeumi kiállítások, az ott tárolt tudás és műtárgyak nem csak órai keretek között vagy csoportosan, hanem egyénileg is komoly tudásforrást jelent(het)nek az egyetemisták számára.

A kutatás célja, hogy megvizsgálja, hogyan vélekednek a hallgatók a múzeumokról, milyen múzeumkép él bennük. Miként gondolkodnak a magaskultúráról, a múzeumokkal kapcsolatos hitekről, valamint milyen élményeket kötnek a közgyűjteményi látogatásokhoz.

A szerző a Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak körében végzett fókuszcsoporthoz tartozó vizsgálatokat 2016 tavaszán. A kutatásnak köszönhetően bepillantást nyerhetünk az egyetemisták múzeumképének részleteibe: a régi, általános és középiskolai osztálykirándulások, csoportos, kötelező jellegű látogatások emlékein nehéz túljuttatni a hallgatókat. Ugyanakkor nyitottság mutatkozik az újfajta múzeumok és a múzeumok mint tanulási terek irányában.

Kulcsszavak: felsőoktatás, egyetemisták, múzeum, kultúra

A szerző elérhetősége: anitahegedus.mail@gmail.com

Hegyi-Halmos Nóra

Az életpálya-szemlélet megjelenése a középiskolai pályaeorientációban

A hazai oktatáspolitikai dokumentumokban (köznevelési törvény, NAT, kerettanterv) megjelenik a pályaeorientáció, valamint a pályaválasztási tanácsadás, mint a pedagógus kiemelt feladata. Vizsgálatom fő célja volt, hogy képet kapjak az iskolai pályaeorientáció gyakorlatáról a hazai gimnáziumokban, másrészt, hogy feltárjam, miként vélekednek a pedagógusok az iskolai pályaeorientáció szerepéről, saját kapcsolódó feladataikról és felkészültségükről. A vizsgálat egyik kutatási kérdése a pedagógusok iskolai pályaeorientáció fogalmáról, illetve tartalmáról való vélekedéseit vizsgálta, illetve azt, milyen mértékben hatja át a pályaeorientációval kapcsolatos gondolataikat az életpálya-szemlélet.

A kutatás során nyitott és zárt végű kérdéseket is tartalmazó kérdőívet használtam, melyet Magyarország három régiójában működő gimnáziumokban tanító 487 pedagógus töltött ki.

A kutatás eredményeképpen röviden megfogalmazható, hogy a megkérdezett pedagógusok legnagyobb arányban a továbbtanulás, pályaválasztás segítségét értik a fogalom alatt, az életpálya-szemlélet jelen van, de egyelőre inkább rejtetten. Mivel a pályaeorientációt elsősorban diákjaik továbbtanulásának támogatásával azonosítják, a pályaeorientáció tartalmi elemei közül elsősorban azokat emelik ki, amelyek a továbbtanuláshoz kapcsolódnak.

Kulcsszavak: életpálya-szemlélet, pályaeorientáció, pedagógusképzés

A szerző elérhetősége: hegyi.halmos@ppk.elte.hu

Horváth Attila

„Íratlan szabályok” – A pedagógusetikai kódex igazgatói reflexiók tükrében

Magyarországon jelenleg – bár vannak ennek megváltoztatására tett kísérletek – nincs központilag elfogadott pedagógusetikai kódex. A témában írott szakirodalom áttekintése után megállapítottuk, hogy a tételek közötti párbeszéd zavaros, a szakirodalom egésze nem nyújt átfogó, mindenre kiterjedő elméleti háttérrel. Az 1995-ös kódex vizsgálatán és iskolaigazgatókkal folytatott interjúkon keresztül azonban megismerhetjük, hogy, hogyan jelennek meg a kódex egyes pontjai a gyakorlati tevékenység során, mennyire tekint rá a szakma eligazodási pontként, mennyire fordítanak figyelmet az igazgatók és a tanárok a kódex irányelveire a gyakorlati tevékenység során, valamint, hogy milyen általános vélekedést tapasztalhatunk a szakmai kódexekről a pedagógusok körében.

A kutatás jelenlegi szakaszában elvégeztünk egy kvalitatív vizsgálatot, melyben interjúkon keresztül mutatjuk be az 1995-ös etikai kódex gyakorlati realitását. Ezek transzkribálása után a megjelent véleményeket vetettük össze az 1995-ös etikai kódexben megfogalmazott pontokkal, valamint a szaktetikák lényegi elemeivel.

Az interjúk készítése jelenleg is zajlik. Legfőbb hipotézisünk szerint a zavaros elméleti háttér következtében az elkészült kódex gyakorlatban való alkalmazása nehézkes. Ebből következően alkalmazása esetszerű, következtelen, amely így nem segíti elő a tantestületek közös értékeken nyugvó egységét. A vizsgálat kezdeti fázisa egyértelművé tette, hogy a kódexeket elemző szempontrendszer felállításakor elengedhetetlen a szakma által megfogalmazott igények figyelembevétele.

Kulcsszavak: etika, kódex, szakmai etika, pedagógusetika, pedagógusetikai kódex

A szerzők elérhetősége: horatt37@hotmail.com

Jakab Réka

Kötődéelmélet vizsgálata a kora gyermekkorban

A Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Felnőttképzési Karának, Koragyermekkorai kötődéelméletet vizsgáló szakcsoportja a 3-6 éves óvodás korú gyermekekkel végezte kutatását. Munkásságunk a John Bowlby és Mary Ainsworth kötődéelméletein alapszik. Nyolctagú kutatócsoportunk a Plymouth Egyetemmel együttműködve kapta eredményeit. Az eredeti kutatás az Anna Freud Központ fejlesztése. Kutatásunk egyediségét igazolja, hogy Magyarországon elsőként kaptuk meg a lehetőséget, hogy lefordítsuk és alkalmazzuk a kötődést vizsgáló mérőeszközt. A Protocol for Story Stem Assessment Profile (SSAP), leírását követve gyűjtöttük össze adatainkat. A SSAP 13 befejezetlen történetből áll, ami a mindennapi életből vett, problémás helyzeteket mutatja be, mely provokálja a gyermek érzelmi világát. A történeteket a csúcspontonál szakítottuk meg, majd a gyermekeknek folytatniuk kellett, viszont a saját elképzelésük szerint alakíthatták a mese fonalát. Minden történet a gyermek egy kötődési személyére utal, illetve a kapcsolatuk milyenségére és minőségére. A történetalkotás betekintést enged a gyermeki világba és arra, hogy a kötődési személyei hogyan viselkednek problémás helyzetekben. A mintánk 120 főből áll, amit külön csoportosítottunk életkor és nemzetiségi hovatartozás szerint.

Módszer:

A SSAP Protokolt követve történetet hallhattak a gyerekek, amiket ők alakíthattak tovább. A gyermeki történetalkotás során jegyzeteltük az elhangzottakat és a történeteket négy csoportba soroltuk. A kategorizálás a kötődés milyensége és minősége alapján differenciálódott. Biztonságos, bizonytalan, elkerülő és dezorganizált kategóriákat alkottunk. Összesítve a 13 gyermeki történetet, egy csoportba soroltuk a gyermeket az előbb említett kategóriák mentén. A főszereplő sérülése, a szülői veszekedés, az anya fejfájása, a szülők magánélete, a gyermeki félelmek mind lényegi elemei voltak a történeteknek. Ezen történések provokálják a gyermek érzelmi világát, amikre reflex-szerűen reagálnak. A mesélést segíti, hogy laminált szereplőkkel és tárgyakkal manipulálhatnak a történetszöveg közben. Amikor a gyermek elakadt a történetben az interjúztató megismételte a gyermek gondolatait, ezáltal a gyermek újra aktív mesélővé vált.

Saját kutatásom:

Mary Ainsworth kategorizálásából kiindulva, a négy csoportból kettő összevonásra került, mert a gyermekek történeteik alapján két kötődési típusba is beleillettek. Az általam vizsgált minta 20

főből álló, ötéves, óvodás korú gyermekek. Az esetek többségében a biztonságos kötődési stílus volt a legmeghatározóbb.

Az anamnézisek felvétele a gyermekek mesemondása után került felvételre. Ennek jelentősége, az hogy a gyermeki meséket objektívan értékelhessük. Az adatfelvételek bizonyítják, hogy a gyermekek történetei a valóság vetülete. Hiszen a történetekből kiderült, hogy milyen a családi állapota a gyermekeknek, elváltak-e a szülők, van-e testvérük, a szülők reakciói problémás helyzetekben. A hasonló háttérrel rendelkező gyermekek történeteiben megegyező elemeket fedeztünk fel. A történetek betekintést engedtek a gyermekek mindennapi életébe és a kötődő személyekkel való kapcsolatba. Az elsődleges kötődési kapcsolatok után, a másodlagos kötődést is górcső alá vesszük, hogy kiderítsük a gyermek és óvodapedagógus közötti kapcsolatok minőségét. A kutatás validitását igazolja, hogy a gyermeki mesealkotást befolyásolja az otthon tapasztaltak, ahogyan szüleik és testvéreik viselkednek és mondanak különböző szituációkban. A kötődő személy hatással van a gyermek mesealkotására, képzelőerejére, kreativitására és mindennapi életére.

Kulcsszavak: kötődéelmélet, kora gyermekkor, SSAP

A szerző elérhetősége: reka.jakab92@gmail.com

Jászberényi József

A tanulás, mint az ageizmus elleni küzdelem egy eszköze

Az előadás célja bemutatni az ageizmus fogalmának kialakulását, változásait, csoportosítási lehetőségeit és lehetséges okait. Valamint azt, és ez a kiemelt cél, hogy a tanulás milyen szerepet tölthet be az időskorúak hátrányos megkülönböztetése elleni küzdelemben. Mindezt a fogalmak és elméleti koncepciók rövid bemutatása után esetek, példák elemzése révén.

A productive ageing, successful ageing, active ageing koncepciók kapcsán a tanulás, mint egyik leghatékonyabb eszköz jelenik meg a szakirodalomban. Az előadásban a tanulás hatásaira fókuszálunk, nemzetközi és hazai sikeres programokat vonultatunk fel, ezek között amerikai, európai és hazai jó gyakorlatokat mutatunk be. A példák között vannak olyanok, amelyek csak az idősek bevonásával, aktivizálásával igyekeznek elérni céljukat pl. Best Agers, ESF-AGE, és vannak olyanok, amelyek intergenerációs szemléletűek, pl. GenerationXover – An International Exchange Between Cultural Identities, Nature for Care, Care for Nature, dublini egyetem DCU Intergenerational Learning Programme. Egyesek komplexek, életmódjavító, szociális és oktatási megközelítést is alkalmaznak, mások csak az oktatási szerepre helyezik a hangsúlyt.

Kulcsszavak: ageizmus, időskorúak, tanulás

A szerző elérhetősége: jaszberenyi.jozsef@zskf.hu

Juhász Erika – Mászalai Olga

Kulturális közfoglalkoztatás a partnerszervezetek szemszögéből

Az előadásban az eddig három alkalommal megvalósuló Kulturális Közfoglalkoztatási Programban részt vevő partnerszervezetek által kitöltött kimeneti kérdőívek eredményeit elemzzük, amelyek a Nemzeti Művelődési Intézet adatbázisaiban találhatóak. Jelenleg Magyarország településeinek kb. 60%-át éri el a Program, minden járásban legalább egy partnerszervezet található. A három Program során növekedő arányban vettek részt a partnerszervezetek, az első évben közel 1300, a második évben 2500 feletti, a harmadik évben pedig 3600 feletti a részt vevő intézmények, szervezetek száma. Az eredményekből jól láthatjuk, hogy milyen motivációkkal léptek be a partnerszervezetek, mennyire voltak elégedettek a programmal, mit tartanak a program erősségeinek és gyengeségeinek, hány kulturális közfoglalkoztatott dolgozott náluk, milyen munkakörben tudták őket foglalkoztatni, mennyire volt számukra hasznos a Program. A kutatás hozzájárulhat a Program továbbfejlesztéséhez és a partnerszervezetekkel kialakított kapcsolatok bővítéséhez.

Kulcsszavak: Kulturális Közfoglalkoztatási Program, kulturális közfoglalkoztatott, Nemzeti Művelődési Intézet, partnerszervezetek, kimeneti kérdőívek

A szerző elérhetősége: juhasz.erika@arts.unideb.hu, maszalaiolga@gmail.com

Kary József

A közművelődési szervezetek önértékeléséről

A rendszer működtetésének egyik tapasztalata az, hogy eddig a nagyobb településeken működő, nagyobb közművelődési intézmények köteleződtek el a minőségfejlesztési munka iránt. A Nemzeti Művelődési Intézet, mint a témakör gondozója a következő időszakban arra helyezi a hangsúlyt, hogy minél tágabb körben ismertesse meg az önértékelési eszközt, ösztönözze a használatbavételt a kisebb településeken működő, kisebb közművelődési szervezeteknél is. Arra ösztönözni a szakmát, hogy pályázat benyújtási elhatározás nélkül is érdemes az önértékelési dokumentum rendszeres használata, mert segítségével megállapíthatók az elért eredmények, meghatározhatók a következő időszak fejlesztési szükségletei, új, korszerű, Európa-szerte használt szemlélet bevezetéséhez nyújt segítséget úgy, hogy közben nem összességében nem növekszik az adminisztrációs teher. Az előadáson a résztvevők megismerik a közművelődési szervezetek EFQM Kiválóság Modell alapján kidolgozott önértékelési dokumentumát.

Kulcsszavak: közművelődési szervezetek, Nemzeti Művelődési Intézet, EFQM Kiválóság Modell

A szerző elérhetősége: kary.jozsef@nmi.hu

Kasza Péter

A tanulókörök bemutatása

A cikkem témája a tanulókörök szolgálnak. Ezek a szerveződések a nonformális felnőttkori tanulás fontos formái a közművelődésben. A cikkben kifejtem a tanulókör fogalmát, aztán bemutatom a történetét és főbb jellegzetességeit. Kitérek a tanulókörök vezetőinek és tagjainak tulajdonságaira, valamint a tananyag tervezésére és összeállítására is. Részletesebben foglalkozom a svéd tanulókörökkel, hiszen ezek szolgálnak a legtöbb mai tanulókör alapjául. Végezetül néhány egyéb nemzetközi példát is bemutatok, melyek közül nem mindegyik követi a svéd modellt.

Kulcsszavak: tanulókör, svéd tanulókörök

A szerző elérhetősége: kp007peti@gmail.com

Kattein-Pornói Rita

A tehetségkutatás kérdése, a pedagógiai sajtó tükrében 1920 és 1945 között

Előadásomban szeretném bemutatni, milyen kérdések merültek fel, a pedagógia világában a tehetségkutatással kapcsolatosan. A Magyar Paedagogia, a Néptanítók Lapja és a Protestáns Tanügyi Szemle e témakörben, 1920 és 1945 között megjelent cikkeit elemezve ismertetem, milyen elméleti és gyakorlati problémák merültek fel.

A Magyar Paedagogia, a fent említett folyóiratok közül, a legrangosabb. A lapban, főleg elméleti problémákat boncolgattak. Összesen 25 írás jelent meg, melynek többsége a tehetség megállapítására vonatkozó kérdéseket taglalja, illetve az értelmességvizsgálatokról szól.

A Néptanítók Lapja 1868-tól megjelenő, a mindenkori közoktatásügyi kormányzat hivatalos lapja volt. Itt 49, a témában publikált cikk jelent meg. Míg, a Magyar Paedagogia, a tehetségkutatás elméleti hátterét szemlélteti, addig a Néptanítók Lapja, a gyakorlati megvalósítás menetével kapcsolatosan is felvilágosítást ad. Természetesen, egészen 1940-ig itt is, az elméleti megközelítés volt a meghatározó, azonban Hóman Bálint 57.436/1941. V.K.M. számú rendelete után, ez érezhetően megváltozik.

A Protestáns Tanügyi Szemle, az Országos Református Tanáregyesület és az Országos Evangélikus Tanáregyesület hivatalos közlönye. Az itt megjelenő 25 cikk, a tehetségkutatás gyakorlati megvalósulását jeleníti meg.

Kulcsszavak: tehetség-problémák, kiválasztás, nevelés, tanáregyeniségek

A szerző elérhetősége: pornoirita@gmail.com

Kereszty Orsolya – Kovács Zsuzsa – Csíkos Csaba

A szakképzésben oktatók szakmai kompetenciái és továbbfejlesztési lehetőségei

A szakképzés az Európai Unió jövőjével kapcsolatos diskurzusokban egyre inkább kiemelt szerepben van. Ezt erősíti a 2015-ben elfogadott a szakképzés uniós irányát 2020-ig meghatározó Rigai Nyilatkozat is, melynek ötödik pontja a szakképzésben dolgozó tanárok, trénerek és mentorok szakmai fejlődésére fókuszál. Explicit módon is megfogalmazódik tehát, hogy a szakmai képzésben dolgozóknak a szakmai fejlődését folyamatosan és szisztematikusan támogatni kell, melyekbe beletartozik a tudás megszerzése, igényfelmérés, a tanulási folyamatok lehetősége, a validáció lehetősége, előzetesen, a munka során szerzett tudás és képességek elismerése is.

Előadásunk célja röviden áttekinteni azokat a nemzetközi és hazai kutatási eredményeket, amelyek a szakmai képzésben résztvevők kompetenciáit, tanulási folyamatait vizsgálták, kiemelni azokat a kérdésköröket, amelyek e speciális helyzetben levő pedagógus réteggel kapcsolatban megfogalmazódnak az eredmények alapján.

A pedagógusok szakmai tanulásával és továbbfejlesztésével széles körben foglalkozik nem csak a nemzetközi, de a hazai szakirodalom is. Ugyanakkor az látható, hogy a pedagógusok csoportján belül a szakképzésben dolgozó tanárok és oktatók szakmai fejlődéséről és tanulásáról keveset tudunk. A hiánynak elsősorban az lehet az oka, hogy a szakképzés tartalma és rendszere eltérő a különböző országokban, másképpen viszonyul egymáshoz az iskolában és a munkahelyen töltött idő, és ebből következően eltérő a szakképzésben oktatóknak a tanítás-tanulás folyamatában betöltött szerepe is. Az eredmények alapján elmondható, hogy a tanárok szakmai fejlődését nagyban meghatározza a szakmai közösségekben való részvétel. A különböző szakmai közösségeken átívelő folyamatos mozgás eredménye egy multi-kontextuális tanulási folyamat, mely meghatározza az oktatói identitás alakulását is, ez pedig a szakmai képzésben oktatók esetében hangsúlyosabb.

Kulcsszavak: szakképzés, validáció, explicit

A szerzők elérhetősége: kereszty.orsolya@ppk.elte.hu, kovacs.zsuzsa@ppk.elte.hu, csikoscs@edpsy.u-szeged.hu

Kenyeres Attila Zoltán

Egyenlőtlenségek a televízióból történő kulturális tanulás esetén

A kulturális tanulás olyan nonformális és informális tanulási forma, amely a kulturális intézményrendszer és eszközrendszer felhasználása révén történik. Ilyen lehet az olvasás, a múzeumok látogatása, az internethasználat, vagy a tömegkommunikációs intézményrendszerekből történő tanulás. Kutatásunkban a média egy szegmensét, a televízióból történő kulturális tanulási lehetőségeket vizsgáljuk tartalomelemzés révén. Arra vagyunk kíváncsiak, milyen különbségek mutathatók ki a társadalom különféle hozzáféréssel rendelkező tagjai között. A tartalomelemzés révén összehasonlítjuk a Magyarországon földfelszíni sugárzásban mindenki számára szabadon hozzáférhető digitális csatornák programkínálatát kulturális tanulás szempontjából a három legnézettebb, de csak előfizetéssel fogható televíziós ismeretterjesztő csatornák kínálatával. Az elemzés során egy kiválasztott hónapban vizsgáltuk az érintett csatornák programkínálatát. Az előadás illeszkedik a „Tanuló régiók Magyarországon: Az elmélettől a valóságig” című OTKA által támogatott kutatás azon szegmenséhez, amely a médiából történő kulturális tanulást vizsgálja. A kutatás egyik fő célja annak bemutatása, hogyan segíti a kulturális tanulás a különböző régiók lakosságának kulturális fejlődését, és hogyan járul hozzá a tanulás a régió társadalmi-gazdasági fejlesztéséhez.

Kulcsszavak: kulturális tanulás, tanulás média által, tanuló régió, televízió

A szerző elérhetősége: attila.kenyeres@gmail.com

Kerülő Judit

Akik mesterek lesznek – Andragógia mesterképzésre járó hallgatók tanulási motivációja

Előadásomban a Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyházi Egyetem andragógia, levelező tagozatra járó mesterszakos hallgatók körében lefolytatott interjúk (n=55) eredményeit elemzem. Célom az, hogy bemutassam, milyen társadalmi háttérű, motivációjú és pálya-elkötelezettségű csoportokat vonz a szak. A felvételi adatbázisok és a KSH statisztikák elemzése alapján ismertetem a hazai felsőoktatásban a mesterképzésre jelentkezők és felvettek legfontosabb demográfiai jellemzőit. Polónyi István vizsgálta a hazai mesterképzések rekrutációs sajátosságait. (Polónyi, 2015) Eredményeimet egyrészt Polónyi vizsgálati eredményeivel, másrészt a pedagógusképzésben résztvevők pályamotivációit elemző kutatások megállapításaival hasonlítom össze. (Szemerszki, 2015, Pusztai, 2015)

A vizsgálat azt igazolja, hogy az elemzett andragógia mesterszakot a pedagógusképzési területhez hasonlóan nyitottság jellemzi, azaz a szak nagyobb arányban képes fogadni kisvárosi és községből érkezőket, olyanokat, akik jellemzően elsőgenerációs értelmiségiek. Jelentős részük első diplomáját is intézményünkben andragógia alapszakon szerezte. Tanulási motívumaik között éppen úgy megtalálhatóak a munkával kapcsolatos, mint a presztízzsel összefüggő indítékok. (Csoma, 2000, Zrinszky 2004)

A pálya iránti elköteleződésük igen erős, a megkérdezettek túlnyomó többsége, azok is, akik jelenleg nem a felnőttképzésben dolgoznak, a végzést követően ezen a területen szeretnének elhelyezkedni.

Kulcsszavak: felnőttképzés, rekrutáció, motiváció

A szerző elérhetősége: keruloj@gmail.com

Kispálné Horváth Mária

Tanuló felnőttek formális és nem formális felnőttképzések iránti elvárásainak vizsgálata

Előadásomban egy olyan andragógiai kutatás néhány eredményét szeretném bemutatni, melynek fő célja a felnőttkori tanulás komfortérzésre gyakorolt hatásainak komplex feltérképezése volt. Magát a komfortérzést ernyőfogalomként értelmezem, mely a következő dimenziókból áll: egzisztenciális és mentális biztonságérzet, időszerkezet, társas kapcsolatok, tudás.

Ezek közül előadásomban főként a tudás dimenzióra koncentrálok. Azt vizsgálom, hogy a tanuló felnőttek milyen elvárásokkal rendelkeznek a formális és nem formális felnőttképzéseikkel és a felnőttoktatóikkal kapcsolatban. Elemzem például, hogy milyen mértékben fontos számukra a tanulási paradigma megvalósulása, a tudásbővülés, a tanulókat segítő oktatói magatartás. Tanulmányozom továbbá, hogy a tanulói elvárások és a valós képzési jellemzők között milyen a kapcsolat.

A Vas megyei kérdőíves kutatásban összesen 1225 fő vett részt. A vizsgált populáció lefedi a felnőttképzés rendkívül összetett struktúráját, hiszen a rendszer minden szegmensét – az iskolarendszerű közép- és felsőfokú felnőttoktatástól a szakmai és a nyelvi tanfolyamokon át a hobbiklubokig és a művészeti körökig – képviseli. Előadásomban a felnőtt tanulói elvárásokat és a valós képzési jellemzőket képzéstípusonként is elemzem.

Kulcsszavak: felnőtt tanulói elvárások, tanulási komfortérzés, formális és nem formális felnőttképzés, tanulási paradigma

A szerző elérhetősége: kispalne.horvath.maria@nyne.hu

Kiss Gabriella

Karácsony Sándor és Joseph Wresinski "másik ember"-e - Lévinas tükrében

Mind a Wresinski által alapított Negyedik Világ Szabadegyetem, mind a Karácsony megálmodta szabadművelődési rendszer a hátrányos helyzetűek pedagógiájának egy sajátos szeletét képviseli, és azzal a céllal jött létre, hogy a társadalom periferiájára szorult felnőtt populációt olyan tudáshoz juttassa, melynek révén teljes jogú partnerként lesz képes részt venni a társadalmi-gazdasági folyamatokban. Antropológiai alapú, emancipatorikus pedagógiájuk egyik kulcskérdése a másik ember személye, akivel párbeszédbe lépve valósul meg a nevelés.

A 20. század közepe táján nemcsak egyes, a kereszténységhez köthető eszmeáramlatokban, hanem a filozófiában is markáns tendenciaként jelenik meg a Másikhoz való radikális odafordulás. Lévinas filozófiája, melynek középpontjában az „autrui”, a másik ember, illetve az „én”-nek a „te”-hez való felelősségteljes viszonyulása áll, izgalmas támpontot kínál kettejük pedagógiájának összehasonlításához. Az előadás arra a kérdésre keresi a választ, mit jelent számukra, milyen elveken nyugszik, és hogyan nyilvánul meg koncepciójukban konkrétan ez az én – te (egyik ember – másik ember) viszony. Ennek kapcsán tisztázni fogja, ki az egyik és másik ember, mit jelent a másik iránti szolidaritás, kinek mi a felelőssége, és hogy mindezek alapján mi jellemzi azt a sajátos interakciót, melynek eredményeképpen a pedagógiai hatás valóban létrejön.

Kulcsszavak: szabadművelődés (Karácsony Sándor), Negyedik Világ Szabadegyetem (Joseph Wresinski), a „másik ember”, emancipatorikus pedagógia, intuitív módszereken alapuló praxis

A szerző elérhetősége: kkisg@yahoo.fr

Kleisz Teréz

Látószögek a kultúraközvetítők szerepéről, a szakma fel- és leértékelődéséről

A prezentáció megvizsgálja, hogy milyen szemléleti keretekbe ágyazottan beszélnek a kulturális szakemberekről, funkcióikról az elmúlt évtizedek szakirodalmában.

Különösen két diskurzus jellegzetes a felértékelődés metszeteiben:

Egyrészt erőteljes a kulturális-kreatív ipar és fogyasztói társadalom értékláncaiban való elhelyezése a kulturális mediátoroknak, s bár nagyon eltérő szakmai területeket neveznek meg működésük terepének (művészet, divat, PR, marketing, média) társadalmi súlyuk a potenciális használók megnyerésének tulajdonított jelentőség növekedésével arányosan nő. A tét számukra abban van, hogy képesek-e elérni a célzottakat az üzeneteikkel, tudják-e befolyásolni orientációjukat, képesek-e valamilyen tartalmat vagy valakit kívánatosnak, elismerésre méltónak beállítani, s ezzel mércéket bevinni a nyilvánosságba, s a személyek diszpozícióiba.

Másrészt a kultúra autonóm tartománya mellett az újabb időkben felerősödött a kultúra, mint más társadalmi fejlesztési célokat szolgáló szféra politikai-gazdasági jelentősége: a turizmust, munkahelyeket, gazdasági profitot, városfejlesztést, közösségi integrációt, kreatív-kulturális ipart, szubjektív életminőséget, demokratikus állampolgári kultúrát eredményező hozadékok kerülnek az érdeklődés homlokterébe.

A leértékelődés látószögében az ún. prekariátus kibontakozásának gondolköre áll, amelynek része a munkaerőpiaci sebezhetőség, az alkalmazási formák távolodása a stabil, intézményes keretektől, a deprofesszionalizációs mintázatok megjelenése. Ez a jelenség a kulturális-művészeti szférában is egyre jobban fellelhető.

Kulcsszavak: kultúraközvetítő szakma, kulturális mediátor, prekariátus

A szerző elérhetősége: kleisz.terez@kpvk.pte.hu

Kocsis Klára

Az amatőr művészetek jelentősége a közösségi művelődésben

Az amatőr (közösségi) művészetekről beszélni a közösségi művelődésben lehet, hogy mára elcsépelet téma. Csakhogy bárhonnán is nézzük, a közművelődési intézmények, színterek ezen alkotó tevékenységek leghangsúlyosabb közege. Az egyén oldaláról megközelítve a különböző művészeti ágakban végzett előadói és alkotói aktivitások a szabadidő hasznos eltöltésén túl, értékteremtő vagy mentálhigiénés szerepet töltenek be, és a társadalmi hasznosulására is számos összefüggést lehet felsorakoztatni. Ezen viszont túlmutat, ha az amatőr művészeteket a közösségfejlesztés lehetséges eszközeként ragadjuk meg, ahol a cél az egyéni kompetenciák fejlesztésén, a kreativitás kibontakoztatásán keresztül a közösséghez, az „egymáshoz tartozni, közösen tenni” érzés megteremtése és fenntartása. Előadásomban a fenti gondolatokat jó gyakorlatok által szeretném szemléltetni, és mindazokat a témához kapcsolódó tapasztalatokat megosztani, amit az elmúlt majd két évtizedes megyei szakmai feladatellátásban szereztem.

Kulcsszavak: közösségi művelődés, közművelődési intézmény, közösségfejlesztés, kompetenciafejlesztés, amatőr művészetek

A szerző elérhetősége: kocsis.klara@nmi.hu

Kocsis Mihály

Az andragógia esélye

A referátum az andragógia szak elmúlt egy évtizedének diakron metszetét tekinti át annak érdekében, hogy a 2016 nyarán felvázolható szinkron metszet részletes jellemzéséhez adalékokkal szolgáljon. Ebben a kontextusban röviden áttekinti a releváns társadalmi – demográfiai, gazdasági, oktatáspolitikai és infantilizálódási – folyamatokat, részletesebben kitér a tudományos élet és a felsőoktatás adekvát jellemzőinek bemutatására, végül részletesen elemzi az andragógia szak hallgatóinak jelentkezési, felvételi és diplomaszerezési adatait, illetve a képzésbe belépő hallgatók akadémiai képességeinek feltárásával kapcsolatos (részben a TÁMOP 4.1.2.B. 2-13/1-2013-0014 kódszámú és A pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a dél-dunántúli régióban című projekt keretei között született) vizsgálati eredményeket. A referátum záró mondatai az andragógia – mint szakképesítés, mint ismeret-, tevékenység- és intézményrendszer, mint oktatási alrendszer – következő évtizedben várható esélyeit a bemutatott adatok és folyamatok alapján kísérlik meg összefoglalni.

Kulcsszavak: andragógia, akadémiai képességek, felnőttkori tanulás, tudás-intenzív oktatási alrendszer

A szerző elérhetősége: kocsis.mihaly@feek.pte.hu

Korompainé Mocsnik Marianna – Kállai Irén

"Furtai értéktárisznya" programsorozat

A Juhász Erzsébet Hagyományőrző Egyesület a Bihari Múzeummal közösen megvalósított pályázatának célja: „Furta község népi hagyományainak felelevenítése, ápolása, átadása a felnövekvő generációnak”. Célcsoportja: a furtai diákok.

A projekt szakmai védnöke dr. Szatmári Ibolya etnográfus, a furtai hímzés szakavatott ismerője volt. A programhoz készült két korosztály számára foglalkoztató füzet, amelyek segítségével a gyerekek játékos formákban szerezhettek ismereteket Furta helytörténetéről, helyi értékeiről, hagyományairól egy falufelfedező játék keretében.

Pályázatokat is hirdettünk: az alsó tagozatosoknak rajz-, a felső tagozatosoknak pedig fotópályázatot, amelyek a családok bevonásával néprajzi tárgyak gyűjtésével egészültek ki. A legjobb pályázatokból és az összegyűjtött tárgyakból kiállítást rendeztünk a projekt záróeseményére, ahol felléptek a furtai citerások, az óvodások és a tánccsoport is. A legjobb 20 pályázó díjazása mellett mindenki megkóstolhatta a helyi gasztronómiai specialitást: a káposztás murgyét.

Eredmények: A gyerekek már nemcsak a hon- és népismereti órákon ismerkedhettek a furtai értékekkel, hanem élményeken keresztül is, így közelebb kerültek saját múltjukhoz és erősödött bennük a bihari identitás. Statisztikai eredmények: 2 x 250 múzeumpedagógiai füzet, 20 díjazott, 20 fő számára szakmai műhelymunka a hímzésről, közel 300 fős záróesemény, Tv felvétel a projektről. Előadások a projektről Hosszúpályiban, Csökmőn, Földesen és Szentendrén.

Kulcsszavak: Furta, projekt, hagyományőrző egyesület, helytörténet

A szerző elérhetősége: galeriahungarica@gmail.com

Korompainé Mocsnik Marianna – Kállai Irén

"Mint(a) nagymamánál" a Bihari Múzeum vándorkiállítása

Kulturális örökségünk Biharban címmel a Bihari Múzeum járási projektjének fő eleme a MINT(A) NAGYMAMÁNÁL címmel megrendezett néprajzi vándorkiállítás, amelynek előzményeként 10 településen végeztünk értékmegőrző szakmai munkát: tárgyakat tisztítottunk, fotóztunk, leltároztunk.

A kiállítás alapötlete: egy családi hagyatékból a múzeum gyűjteményébe kerültek Jakab Vilma bihartordai gazdasszony 1939-53 közötti régi kalendáriumai sok-sok személyes bejegyzéssel. Végigolvasva az emlékanyagot, körvonalazódik előttünk egy a II. világháború viszontagságait is át/túlélő asszony életének hétköznapijai, mindennapi teendői, ünnepei, személyes érzései. Ez a rendhagyó „memoár” sugallta a tematikus egységek kialakításának gondolatát, amelyek megjelenítik egy bihari gazdasszony mindennapjait.

A múzeum munkatársai e témákat szem előtt tartva gyűjtötték össze a környező településekről a régi használati tárgyakat, majd ezekből készült kiállítást elsőként a Bihari Múzeumban láthatták az érdeklődők. Ezt követően Jakab Vilma szülőfalujába, Bihartordára látogatott a tárlat. Majd Zsáka, Furta, Nagykereki, Bojt, Biharkeresztes, Komádi, Nagyrábé, Bakonszeg, Csökmő és Körösszakál következett. Minden helyszínen 3-4 hétig állt a kiállítás. A megnyitókön a következő helyszín mutatta meg a maga szellemi értékeit. Kiállításunkhoz múzeumpedagógiai programcsomagot is összeállítottunk, amelyek további kutatásra és a régi tárgyak megőrzésére buzdították a gyerekeket, ezzel is erősítve identitástudatukat.

Kulcsszavak: kulturális örökség, memoár, bihari gazdasszony, múzeum

A szerző elérhetősége: galeriahungarica@gmail.com

Kovács Anett Jolán

A validációs eljárással kapcsolatos gondolkodásmód formálódása Európában 2009 és 2015 között

A téma relevanciáját mutatja, hogy a validáció ügye az elmúlt évtizedekben az európai diskurzus középpontjába került. Az EU több eszközzel segíti a tagországokat, hogy a validációs eljárást minél szélesebb körben alkalmazzák. A legjelentősebb a European Guidelines for validating non-formal and informal learning című kiadvány, amely egyfajta gyakorlati jellegű kézikönyv.

Az első Guideline 2009-ben, még a 2012-es EU ajánlás előtt jelent meg. A második Guideline-t 2015-ben adták ki, mely már tartalmazta azokat a tendenciákat, amelyek Európában a validációs eljárással kapcsolatban most formálódnak. Kutatásunk alapját ezen kiadványok képezték.

Vizsgálatunk célja volt, megismerni és összehasonlítani a kettő guideline alapján az európai validációs trendeket és a kialakult fő irányvonalakat a nem formális környezetben megszerzett tanulási eredmények validációs eljárására vonatkozólag. Merre tart a validációs rendszerek fejlesztése? Milyen szemléletváltozás történt a kettő útmutató kiadása között? A 2009-ben megjelent útmutatóhoz képest 2015-ben mely területekre került a hangsúly? Milyen a validációs eljárás során használt eszközkülönbségek tapasztalhatóak? Milyen közös lépések rajzolódnak ki a validációs eljárás során? Kutatásunk során átfogó képet kaptunk, a validációs eljárás elképzelhető lépéseinek, szereplőinek és módszereinek változásáról.

A téma azért is fontos, mert Magyarország vállalta, – a 2012-ben megjelent Európai Tanács ajánlása alapján, – hogy 2018-ra kiépíti nemzeti validációs rendszerét.

Kulcsszavak: felnőttképzés, nem formális környezet, tanulási eredmények, validáció

A szerző elérhetősége: anettx.kovacs@gmail.com

Kovács Henrietta

A közösségfejlesztés alapjai és a szolgáltatásfejlesztési modellek (poszterbemutató)

Poszterbemutatóm a közösség, közösségfejlesztés témakörét kívánja átfogóan bemutatni. Ismertetem a témához kapcsolódó alapvető definíciókat, különféle meghatározásait és értelmezési módjait a szakma kiemelkedő szakirodalmi alapján. Részletesen bemutatom a közösségfejlesztés legfontosabb elemének, magának a közösségnek a típusait, csoportosítási lehetőségeit és funkcióit. A közösségfejlesztés története, gyökerei megismerése után a jellemzők, sajátosságok és alapelvek adják a bemutató másik nagyobb szeletét. Természetesen a közösségfejlesztő, mint szakember szerepére és jelentőségére is kitérek. Az elméleti alapok mellett a Nemzeti Művelődési Intézet által kidolgozott huszonöt szolgáltatásfejlesztési modell bemutatása, csoportosítása és összehasonlítása is nagy hangsúlyt és szerepet kap. A poszterre átlátható, könnyen azonosítható ábrákat, diagramokat és képeket tervezek, melyek a témakör legfontosabb részleteit ragadják meg.

Kulcsszavak: közösségfejlesztés, közösség, szolgáltatásfejlesztési modell, Nemzeti Művelődési Intézet

A szerző elérhetősége: kovacsheni92@gmail.com

Kraiciné Szokoly Mária

A szakképzés intézményrendszer átalakulása a szakemberek nézőpontjából

Az elmúlt évtizedben a szakképzést meghatározó törvényi háttér (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről; 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről) számos döntő, szervezeti és tartalmi változást hozott az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzés világában. Az OKJ változásai, a Térségi Integrált Szakképző Központok, majd 2015 nyarán a Szakképzési Centrumok létrehozása mind-mind a szakképzés korszerűsítését és a munkaalapú tanulás, a gyakorlati képzés középpontba állítását célozta.

Az ELTE PPK Felnőttképzés-kutatási és Tudásmenedzsment Intézet keretében, 2015. második felében, az NGM felkérésére lezajlott vizsgálat áttekintette a Szakképzési Centrumok létrejöttét megelőző Térségi Integrált Szakképző Központok működésének eredményeit és gyengeségeit, valamint a TISZK rendszer leépülésének okait.

A kutatás két fő egységből állt. Egyfelől áttekintette a TISZK rendszer létrejöttének történetét a hazai főbb szakirodalmi források és jogszabályok alapján. Másfelől empirikus módszerrel (online kérdőíves, valamint 5 fős interjú mikrokutatás) vizsgálta a TISZK működésének főbb jellemzőit és a rendszer átalakulásának kilátásait.

A kérdőíves vizsgálat mintája az NSZFH által rendelkezésre bocsátott TISZK vezetők és helyetteseik adatbázisára épült. A 86 db kiküldött kérdőívből 49 db. összetételében jónak értékelhető kérdőív érkezett vissza. Az interjúban részt vett személyek kiválasztásának szempontja elsősorban a földrajzi meghatározottság volt. (Egy-egy megkérdezett az alföldi és a dunántúli területről, egy-egy fő Budapestről és Közép-Magyarországról).

Mind a szakirodalom, mind a kérdőíves és interjú vizsgálat alapján összefoglalóan megállapítható, hogy az uniós támogatással kiépített TISZK rendszer, mint új közoktatási és feladatszervezési feladatokat is ellátó szakképzés szervezeti forma elvileg alkalmas volt a gyakorlatorientált szakképzés bázisaként történő működésre, azonban összességében nem volt képes megvalósítani a kitűzött célokat. Megállapítható továbbá, hogy a leépülő TISZK rendszer az új Szakképzési Centrum rendszer cél és feladatrendszerére nem mindenben feleltethető meg egymásnak.

Az előadás összefoglalja a szakemberek véleményét a TISZK-ek működésének főbb kérdéseiről és vélekedésüket a rendszer átalakulásának kezdeti lépéseiről, a változás kilátásairól.

Kulcsszavak: állami szakképző intézmények, szakképzési centrum, TISZK, munkaalapú tanulás, gyakorlati képzés

A szerző elérhetősége: szokoly.maria@ppk.elte.hu

Marczin István

Adalékok a Caffart Képzőművészeti Egyesület mint civil szervezet tagjainak motivációs kutatásához

A 2000-es évektől fogva egyre inkább megnőtt a civil szervezetek szerepe a közművelődésben és ezen belül a képzőművészeti életben. Megfigyelhető, hogy a kortárs képzőművészek egyre inkább különböző típusú szervezetekbe tömörülnek, hogy érdekeiket mind jobban tudják érvényesíteni. Magyarországon nagy mértékben megnőtt a művészek körében az egyesületi formában történő tevékenykedés. Ahhoz, hogy jobban meg tudjuk ismerni ezen szervezetek működését, úgy érzem feltétlenül szükséges a tagok motivációinak kutatása. Jelen előadásomban kísérletet teszek arra, hogy megismerjük az ország egyik meghatározó művészcsoportosulásának, a Caffart Képzőművészeti Egyesület tagjainak motivációs hálóját. Az empirikus kutatás alapvetően kérdőíves adatfelvétellel zajlott le, önkitöltős módon. Az egyesület tizenkét tagjából tíztől kaptam kitöltött kérdőíveket, tehát elmondhatom, hogy a kutatás csoportra nézve reprezentatív volt. A csoport érdekes demográfiai adatokkal rendelkezik, hiszen az életkor 28-tól 69 évesig tart, míg a földrajzi megoszlás Csíkszeredától Budapestig szinte lefedi a Kárpát-medence jelentős részét. A Caffart Képzőművészeti Egyesület tagjai mindannyian hivatásos (profi) képzőművészek, így véleményük úgy gondolom erőteljesen megfontoltnak modható. A kutatás alapvető céljai a következők: 1) a kortárs képzőművész fogalmának definiálása; 2) a művészi létet segítő és gátló tényezők megismerése; 3) az alkotói tevékenységet meghatározó motivációk rangsorolása és csoportosítása.

A kutatás alapján egyértelműen kiderült, hogy a művészek hasonlóan gondolkodnak funkciójukról és környezetükről, és motivációjuk között a szakmai jellegűek a legmeghatározóbbak.

Kulcsszavak: kortárs képző művészet, a művészként élelét segítő és gátló tényezők, alkotói tényezők, motivációk, nézői visszajelzések

A szerző elérhetősége: marczin.istvan@kpvk.pte.hu

Márkus Edina

A nem formális felnőttkori tanulás statisztikai megközelítésben

Az iskolarendszeren kívüli képzés nem formális keretek között folyó képzéseit végző intézmények és tevékenységük kutatása kevésbé jellemző (Koltai, 2005; Farkas és munkatársai 2011, 2012). Az ismert vizsgálatokban az intézményes megközelítés a jellemző. Vizsgálódásunk során a nem formális felnőttképzés területét a tanulás oldaláról, a résztvevők felől közelítjük meg. Megkíséreljük áttekinteni, hogy a felnőttek milyen arányban vesznek részt ezeken a képzéseken, a képző intézmények és a képzések vonatkozásában milyen területi sajátosságok figyelhetők meg és milyen jellegű képzések a meghatározóak. Külön figyelmet szentelünk a képzések valamivel több, mint 20%-át kitevő általános célú felnőttképzések vizsgálatának. Kutatásunkban az OSAP 1665 adatbázisa mellett az engedélyezett felnőttképzési intézmények nyilvántartását használjuk.

Kulcsszavak: nem formális felnőttképzés, iskolarendszeren kívüli felnőttképzés, OSAP 1665 adatbázis

A szerző elérhetősége: medina101@gmail.com

Márkus Edina – Paczári Viktória – Szabó Barbara

Kommunikáló? Civilek?

A szervezeti és emberi kommunikáció terén is komoly változások történtek, ezek a civil szervezetek mindennapjait is érintik, főként az online és közösségi média térnyerésével.

Egyetlen szervezet vagy csoport sem fejlődik, létezik légüres térben. Nem választhatóak el a társadalmi, gazdasági és politikai rendszertől, amelyben léteznek. Egy szervezet küldetésének funkciója, hogy átfogóan fogalmazza meg társadalmi környezetével leglényegesebb kapcsolatát, vonatkozásait, ez lesz az alapja a szervezeti filozófiának (Németh,1998). A saját szervezeti imázs, arculat kialakításához szükség van egyrészt arra, hogy a szervezet erősítse a helyzetét vizuális üzenetek sugárzása által, befolyásolni tudja a szervezetről kialakított képet, valamint a legalapvetőbb, hogy folyamatos „jelenlétet” biztosítson, tudatosítsa környezetének valamennyi tagjában, hogy jelen van és rendelkezésre áll bármikor (Coote, 1998). Ezen túl az általa nyújtott lehetőségekkel eljusson a célcsoportjához és a tevékenységéhez szükséges forrásokat is elő tudja teremteni.

Kutatásunk célja, hogy megismerjük, hogy a debreceni civilek milyen kommunikációs csatornákat használnak, milyen eszközzel dolgoznak. Alapvető kérdésünk, hogy mi határozza meg a civilek kommunikációs stílusát, társadalmi marketingjét. Kíváncsiak vagyunk, hogy a szervezeti nagyság, a szervezeti célok, a szervezeti típus, a szervezeti életkor, a tevékenységük jellege milyen módon befolyásolja a kommunikációs tevékenységüket. Előadásunkban ezekre a kérdésekre próbálunk meg választ adni a debreceni civil szervezetek körében végzett kérdőíves vizsgálat révén.

Kulcsszavak: civil szervezetek, kommunikációs csatornák, kommunikációs stílus, társadalmi marketing

A szerzők elérhetősége: medina101@gmail.com, paczari.viki@gmail.com, szabobara89@gmail.com

Máté Krisztina

A Szatmári Népfőiskola jelenléte Szatmár-Beregben a szabadművelődés időszakában

Jelen előadás egy doktori kutatás részterületét kívánja körüljárni. A kutatás eredeti célja a második világháborút követő időszak művelődéspolitikájának bemutatása a mai Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területének szatmári és beregi részén. A szabadművelődés rövid időszakából az 1945 és 1946-os évek történéseinek mélyebb vizsgálata történt eddig, elsősorban a levéltári források elemzése nyomán. Az elemző munka rávilágított a szabadművelődési munka országos szintű folyamatának beindulására, továbbá a helyi szinten történő megjelenésére és a folyamatot jellemző fogalomváltásra is. A forráselemzés során került előtérbe az egykori Szatmári Népfőiskola, amely viszonylag rövid utat járt be, mivel a szabadművelődési folyamat 1948-as megszakadásával a Népfőiskola is bezárta kapuit. A Szatmári Népfőiskola 1941-ben kezdte meg működését, amelyhez nagyban hozzájárult Móricz Zsigmond és G. Szabó Szabolcs református lelkész együttműködése. Vizsgálatunk legfontosabb kérdése az, hogy a népfőiskolai törekvés és a szabadművelődés kibontakozása között milyen párhuzamok figyelhetőek meg a 1940-es évek Szatmár-Beregében, a szabadművelődés ideológiája hogyan jelenik meg a Szatmári Népfőiskola mindennapjaiban.

Kulcsszavak: szabadművelődés, népfőiskola, második világháború, művelődéspolitiká

A szerző elérhetősége: kristina.mate.ud@gmail.com

Megyesi Judit

Nem mi találtuk fel! Az iskolai közösségi szolgálat (IKSZ) nemzetközi aspektusai

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény adta jogi keretek tették kötelezővé minden, 2016 januárja után érettségiző, nappali tagozatos középiskolai tanuló számára az 50 órás iskolai közösségi szolgálatot. Ám ez a diákokra vonatkozó elvárás nem valódi magyar viasz. Az előadás célja a nemzetközi trendek bemutatása, melyek forrása elméleti kutatásokból származik. Azok a nemzetközi módszertanok és határterületek, melyek a közösségi szolgálathoz, az önkéntes tevékenységhez és a fiatalok társadalmi integrációjához kapcsolódnak nem csak a magyar intézményesülésnek, de a metodika és az értékrendszer itthoni kialakításának is forrásai voltak. Annak érdekében, hogy az IKSZ, mint köznevelési eszköz elérje pedagógiai feladatát, a magyar trendek és előírások ismeretén túl érdemes tájékozódni a nemzetközi metódusokról és jó gyakorlatokról, majd releváns módon adaptálni azokat. A módszertani összefoglaló ezek közé az interkulturális keretek közé invitálja az előadás hallgatóit.

Kulcsszavak: IKSZ, közösségi szolgálat, nemzeti trendek, módszertanok

A szerző elérhetősége: megyesi.judit.1988@gmail.com

Mile Zsolt

Médiaképzés Időseknek – Önkéntes tudósító képzés Budapest egyik kerületében a 60+ korosztály számára

Előadásomban Budapest egyik kerületében megvalósuló időseknek szóló médiaképzést és az azt követő műhelyfoglalkozásokat mutatom be. Munkám során a képzés előkészítése és koordinálása is a feladataim közé tartozott, így jól ismerem a programot, a képzés résztvevőit. A képzés a 60 év feletti korosztály számára biztosít lehetőséget, hogy az újságírás, fényképezés, hang- és videófelvétel készítés területén tegyenek szert új ismeretekre, illetve frissítsék fel régi tudásukat.

Prezentációm első felében a kerületi program struktúrája, valamint az alprogramok kerülnek bemutatásra, melyek közül a közösségfejlesztői alprogramban működik az önkéntes tudósító képzés.

Ezt követően előadásomban a médiaképzés felépítésébe nyújtok betekintést, ahol főként a csoport összetételét, a képzés és a hozzá kapcsolódó műhely felépítését ismertetem.

Az idősödő, idős személyekkel való munkám során többször megfogalmazódott bennem az a kérdés, vajon „Mi motiválja a csoport résztvevőit a képzésen és a műhelyen való részvételre?”. Ez kutatásom központi kérdése, melyet a csoportfoglalkozások során való résztvevő megfigyelésekkel és a képzés résztvevőivel készített személyes interjúkkal szeretnék megválaszolni. Továbbá arra is szeretnék végezetül röviden kitérni, hogy milyen hatással van a képzés a résztvevőkre, illetve milyen eredményeket értek el az elmúlt fél évben a csoporttagok.

Kulcsszavak: idősödés, aktív idősödés, élethosszig tartó fejlődés, közösségi tanulás, médiaképzés

A szerző elérhetősége: milezsolti@gmail.com

Molnár Béla

Az amatőr színjátszás története Abonyban 1850-1945 között

Az abonyi egyesületek sokaságában a tagok számára nagyon fontos volt a műkedvelő tevékenység végzése, a színelőadásokban való szereplés, a dalos- és táncos estek szervezése. Az események a kultúrált szórakozáson túl jelentősen segítették, hogy a szervezők és a szereplők készségei fejlődjenek. Az amatőr színjátszás azonban előmozdította a kisebb és nagyobb társadalmi csoportok, közösségek fejlődését is. A sikeres programok komoly bevételt jelentettek az egyesületek számára. Az abonyi egyesületek programjai fontos társadalmi eseménynek számítottak, a legtöbb iránt nagy érdeklődést tanúsítottak a mezőváros lakosai.

Az előadásban elsődleges levéltári és múzeumban fellelhető forrásokra, visszaemlékezésekre alapozva kíséreljük meg bemutatni egy kis település egyesületeinek amatőr színjátszó tevékenységét a legkorábbi időszaktól kezdve a II. világháború végéig.

Abonyban az amatőr színjátszó mozgalom gazdag földbirtokosok tevékenységével indult el 1850 körül. A századforduló tájékán a mozgalom bázisát az iparosok jelentették. Az iparosoktól kedvet kaptak az iskolák diákjai és tanárai, tanítói is. Az 1920-as évektől tömegméretűvé vált a műkedvelői tevékenység, amely virágkorát az 1930-as években élte. Az egy-két bemutató csoportokon kívül volt több kialakult, jó képességű szereplőgárdával rendelkező egyesület ekkoriban, amelyek egymás után vitték közönség elé a színműveket.

Az amatőr színjátszó tevékenység folytatódott 1945 után is, de napjainkban is vannak a mozgalomnak folytatói.

Kulcsszavak: Abony, amatőr színjátszás, műkedvelő tevékenység, egyesületek

Kapcsolat: mbela@mnsk.nyme.hu

Molnár Béla

Népművelők, művelődésszervezők, andragógusok képzése Szombathelyen

Intézményünk irattári anyagára alapozva szeretnénk bemutatni a szombathelyi népművelők, művelődésszervezők, andragógusok képzésének történetét.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 26. sz. törvényerejű rendelete a felsőfokú tanító- és óvóképzésről szól, ennek nyomán 1959-ben nyitotta meg kapuját a Szombathelyi Felsőfokú Tanítóképző Intézet. 1962-ben a Magyar Forradalmi Munkás- Paraszt Kormány 24/1962. (VII. 14.) sz. rendelete népművelő-könyvtáros szak létesítését rendelte el, ennek révén egy új értelmiségi hivatás kialakulásának kezdetén megindult – az országban először – a népművelő-könyvtáros szak országos hatókörrel. Azóta nagyon sok kiváló hallgató végzett szakjainkon. A poszteren Intézetünk, szakjaink történetét kívánjuk bemutatni.

A 2014-ben létrehozott Pedagógiai Intézet a 2008-ban megalapított Andragógia Intézet két tanszékét fogadta magába: az Andragógia Elméleti Intézeti Tanszékét és a Humánszervezési és Közösségfejlesztési Intézeti Tanszékét. A Pedagógiai Intézetben az Andragógia Intézeti Tanszék szerteágazó képzési feladatokat lát el, hiszen olyan szakemberek képzése folyik, akik a felnőttek tanulásának szervezésével, az emberi erőforrás fejlesztésével, az oktatás és a munkaerőpiac kapcsolatával, munkavállalási, pályaválasztási és ifjúsági tanácsadással, kultúráközvetítéssel és közösségfejlesztéssel foglalkoznak.

Kulcsszavak: népművelés, művelődésszervezés, andragógia, Szombathely

Kapcsolat: mbela@mnsk.nyme.hu

Nagy Csilla

Iskolai Közösségi Szolgálat visszhangja az internetes felületeken

A 2011-ben módosult köznevelési törvény előírja, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzésének feltétele az ötven órás kötelező Iskolai Közösségi Szolgálat. A módosítás elsőként a 2016-ban érettségizőkre vonatkozik. Közel 1500 fogadóhely közül választhatnak a középiskolások. A választható intézmények környezetvédelmi, szociális, egészségügyi, polgári – és katasztrófavédelmi feladatokat látnak el. A diákok maguk választhatnak a megadott intézmények közül.

Az előadás célja, hogy megvizsgálja a magyarországi Iskolai Közösségi Szolgálatról az internetes honlapokon alkotott véleményeket. Az internetes dokumentumokban megjelenő tényeket, állításokat tartalomelemzéssel, illetve ahol hozzászólások is vannak, ott diskurzus-elemzéssel történik az értékelés. Különbő nézetek jelennek meg, melyek olykor szélsőséges véleményekben testet öltenek. A vitában az aktuálisan érintettek személyes tapasztalatai mutatkoznak meg. A véleményeket oktatáspolitikai szempontból is érdemes értékelni, hiszen az érvek mögött mélyebb érték-meggyőződések is felfedezhetünk.

A politikai napilapok elektronikus felületén és a szülők körében népszerű internetes portálok felhasználásával történik az elemzés.

A vizsgálat eredménye pozitív hatással van a közösségi szolgáltatásra a jövőre vonatkozóan, hiszen ezekből a visszajelzésekből alakíthatják még sikeresebbé a rendszert.

Kulcsszavak: Iskolai Közösségi Szolgálat, tartalomelemzés, internetes dokumentumok

A szerző elérhetősége: ncsillus91@gmail.com

Nagy Edit – Hajdú Imre

Eutanázia, szemben a halálfélelemmel?

I.A kutatás bemutatása

Napjaink egyik gyakran vitatott, s ez által a humán érdeklődés középpontjába került, interdiszciplináris problémának tekinthetjük, az eutanázia kérdését. Az eutanázia, mint jelenség Magyarországon is, hasonlóan a legtöbb, nyugati típusú társadalomhoz, komplex jogi, bioetikai, geronto-andragógiai, teológiai, pszichológiai kérdéseket vet fel.

I.1. A kutatás célja

Egy tiszántúli kisvárosban elvégzett empirikus kutatás célja az volt, hogy megismerjük az emberek véleményét, álláspontját az eutanáziáról.

I.2. A vizsgálati módszer

A kutatáshoz az adatfelvétel kérdőíves vizsgálattal történt, önkitöltős formában, anonim módon, amit 2015 nyarán végeztünk Kisújszálláson, a település lakói körében.

I.3. A vizsgálat alanyai

A kutatásban 330 fő vett részt, ami a település összlakosságának 3 százalékát tette ki, amelyből 101 a férfi és 229 a női kitöltők száma.

I.4. A vizsgálat eredményei

Kutatásunk konklúziója, hogy az eutanáziával kapcsolatos permanens vitának egy közös pontja van, mégpedig, hogy hol kell meghúzni a határvonalat a „jó halálra” vonatkozó, társadalmilag elfogadható-és elfogadhatatlan érvek között. Az eutanázia mellett érvelők azt hangoztatják, hogy az önállóság magában foglalja a betegnek a saját életéről való döntési lehetőséget. Ez az álláspont azonban szemben áll a hagyományokkal, amelyekből a személyes önállóság elve született. Az életvégi ellátás a terminális állapotban lévő betegek esetében pedig összetett, hospice szellemű gondozást jelent, amelynek során fel kell ismernünk az emberi élet utolsó szakaszának értelmet adó eljárásokat.

Kulcsszavak: geronto-andragógia, eutanázia, tanatológia, hospice

A szerző elérhetősége: nagy.edit@nyc.hu

Nagy Júlia

Re-generáció, avagy nemcsak a húszéveseké az e-learning

A '90-es évek végén, a 2000-es évek elején, az internet térhódításával Tapscott (1998) és Prensky (2001) egyaránt úgy vélték, hogy a „netgeneráció” alapvetően másképp gondolkodik, mint a „TV-generáció”, mert interaktív, hypertextuális médiaközegben „multitaskingolva” nő föl; és ezért oktatni is ebben a számára természetes közegben kellene. De a tanáraik, digitális bevándorlók lévén, nem képesek erre.

Mindebből az is következne, hogy az e-learningre elsősorban a fiatal tanulók fogékonyak. Ám a szakadékszerű generációs különbségek létét a felsőoktatásban több kutatás megkérdőjelezni látszik (Bullen, Morgen & Qayyum, 2011).

Előadásomban részben korábbi kutatások adatainak másodelemzésével, részben saját, a Debreceni Egyetem nappali és levelező tagozatos pszichológus hallgatóinak, valamint a Pszichológiai Intézet oktatóinak körében végzett kérdőíves vizsgálatommal támasztom alá azt a hipotézist, hogy az e-learningre való fogékonyság nem feltétlenül a fiatalok sajátossága, a valós kép árnyaltabb az előítéleteknél.

Kulcsszavak: e-learning, generációs szakadék, digitális bevándorlók

A szerző elérhetősége: njuli85@hotmail.com

Németh Balázs

Durkó Mátyás és az andragógia társadalmi funkciói. Van-e létjogosultsága andragógiáról és annak funkcióiról szólni?

Durkó Mátyás érdeme, hogy rendkívül akkurátusan értelmezve rendszerbe szervezve értelmezte az andragógia társadalmi funkcióit. Az először majdnem húsz esztendeje megjelent gondolatok számunkra azt közvetítették, hogy Durkó volt az első, aki értelmezte a felnőttoktatás politikai funkcióját a társadalmi funkciórendszer részeként Magyarországon. Az előadásban reflexiókat fogalmazunk meg az andragógia durkói funkciórendszerével kapcsolatban, s felvetjük azt is, hogy van-e létjogosultsága a neveléstudományban andragógiáról és annak társadalmi funkcióiról szólni a jelen Magyarországon, ahol minden, ami felnőttoktatás és felnőtt-tanulás, az dominánsan munkaerőpiaci értelmezésben van jelen.

Kulcsszavak: Durkó Mátyás, andragógia, társadalmi funkció

A szerző elérhetősége: snemeth.balazs@feek.pte.hu

Németh János István

A magyar közművelődés és a közösségi művelődés elmélettörténeti háttere, gyakorlati kapcsolatai

Az elmúlt években három markáns program formálódott szakmai körökben a magyar közművelődés és közösségi művelődés területén. Mit is takarnak ezek a fogalmak, illetve ez a fogalom pár. Helyettesíthetők, kizárják, vagy feltételezik egymást. Tanulmányomban ezeket a kérdéseket vizsgálom, a szélesen értelmezett kultúraelméleti háttérből közelítve, és bemutatva a közművelődés és a közösségi művelődés elmélettörténeti recepcióit.

Annak a bizonyítására törekszem, hogy a 18. századi modern, napjainkra már klasszikus kultúrafogalom lesz kiindulása és viszonyítási alapja – a megfogalmazását követően majdnem száz év elteltével – a kultúraelméletben kidolgozott újidealista (értékelméleti, kultúrfilozófiai), illetve antropológiai irányzatoknak. A 19-20. század fordulójától vizsgált időszak abban a tekintetben is meggyőző, hogy az újidealisták által reprezentált kulturális kánon, illetve az antropológiában kiteljesedő kulturális relativizmus alkalmas a kortárs kultúra fogalmak jelentős irányzatait rendszerző paradigmák szerepének a betöltésére, egyben a magyar közművelődés és a közösségi művelődés elméleti bázisát is alkotják.

Kulcsszavak: művelődéelmélet, közművelődés, közösségi művelődés, kultúraközvetítés

A szerző elérhetősége: violin@arwin.hu

Nyilas Orsolya

A felnőttképzés mérföldkövei – Egy nyíregyházi felzárkóztató képzés andragógiai tapasztalatai

A felzárkóztató képzés lényege, hogy a már felnőtt korban lévő hallgatók a meglévő hat elemi osztály befejezése után a 7-8. osztályt is sikeresen elvégezzék, és ezzel lezáruljanak – a korábban valamilyen oknál fogva félbemaradt – általános iskolai tanulmányaik. A program további célja olyan ismeretek, kompetenciák megszerzése, amelyek a további szakképzésekbe történő bekapcsolódás alapfeltételei.

Vizsgálatunk célja egyrészt az volt, hogy megismerjük azokat az életutakat, élethelyzeteket, amelyben ezek a „túlkoros” tanulók belekerültek, másrészt pedig kitapasztaljuk azokat a módszereket, motivációs eszközöket, amelyekkel rövid idő alatt megfelelő tanulási eredmények érhetők el. E cél érdekében fókuszcsoportos interjúk készültek, illetve külső szemlélőként részt vettünk az oktatásban.

„Én másodikos voltam, amikor kivett anyukám az iskolából, tovább nem engedtek a szüleim iskolába járni. Mindig is nagy vágyam volt, hogy megtanuljak olvasni és le tudjam írni jól a nevemet.” – válaszolta Éva (38) az egyik kérdésünkre.

A hátrányos helyzetűek segítése az általános iskolai tanulmányaik befejezésére önmagában még nem jelent megoldást, még ha lehetőséget is nyújt az egyénnek olyan szakmai képzéseken való részvételre, melyek versenyképes szakmát és megélhetést biztosítanak a munkaerőpiacon. Ami igazán jelentős eredmény az, hogy a képzést sikeresen elvégzőknek módosuljon életszemlélete, pozitív példával szolgáljanak családjuk és környezetük számára. Ez igazolja a tanulás fontosságát és szükségességét, amely még „felnőtt fejjel”, nehéz anyagi helyzet és megélhetési problémák mellett is végrehajtható a felnőttoktatás keretein belül.

Kulcsszavak: hátrányos helyzet, felnőttképzés, felzárkóztatás

A szerző elérhetősége: nyilas.orsolya@nye.hu

Olasz Lajos

Nemzet és közösség – Karácsony Sándor és Somogyi József felfogásában

Karácsony Sándor az ismert és méltán népszerű pedagógus, filozófus, református gondolkodó, a Debreceni Egyetem tanárának, és Somogyi József a jóval zárkózottabb pedagógus, filozófus, a Szegedi Tanárképző Főiskola katolikus professzorának pályája, világról alkotott nézetei sokban eltérőek. Mindketten nagy teret szenteltek azonban nemzetfelfogás, a magyarság mibenléte kérdésének, a nemzeti közösséget összetartó belső viszonyrendszer, és az abból fakadó társadalmi feladatvállalás sajátosságai, szerepe kifejtésének. Bár eltérő közegben vetették papírra gondolataikat, mindketten hasonló kulcsmomentumokat emeltek ki, foglalkoztak a magyarság népi gyökereivel, „híd és határ” szerepével, a belső megújulás lehetőségével, a kisebbség-többség problematikával és az Európához való viszony kérdésével. Más-más úton ugyan és eltérő megfogalmazásban, de a két gondolkodó ugyanoda jutott az alapvető premissza tekintetében, nevezetesen, hogy: magyarnak lenni – lélek dolga.

A két gondolkodó munkáinak párhuzamos vizsgálata, összevetése, lehetőséget kínál olyan szempontok érvényesítésére, melyek egyrészt kiemelik Karácsony és Somogyi nézetrendszerének, gondolkodásmódjának sajátosságait, másrészt az egyes életművek kereteiből kilépve a korszak nemzetfelfogásával kapcsolatos általánosabb következtetésekre is lehetőséget kínálnak.

Kulcsszavak: Karácsony Sándor, Somogyi József, nemzetfelfogás, nemzeti közösség

A szerző elérhetősége: olasz@jgypk.szte.h

Papp Attila

A pedagógusok tanulási sajátosságai az élethosszig tartó tanulás tükrében

A poszterbemutatót a szakdolgozatom alapján készítettem. Dolgozatomban a pedagógusi hivatást két részre bontottam: a pedagógus és a felnőttoktató. A szakdolgozat elméleti részében végig vettem a fontosabb nemzetközi és magyarországi szakirodalmakat, amelyek foglalkoznak a tanulóval, mint életen át tartó folyamattal. Különös hangsúlyt fektettem az élethosszig tartó tanulás paradigma megjelenésére, és igyekeztem annak mentén vizsgálni a szakirodalmakat. Az élethosszig tartó tanulóhoz köthető másik kulcsfogalom a kompetencia volt, amelyet szintén bemutattam és kutatási részemben alkalmaztam is, mint mérőeszközt. A kutatás módszerül az interjúkat választottam és az említett két csoportban dolgozókat kérdeztem. Az interjú főbb témáit a különböző tanulási formák szerinti saját tanuló és a tanulási tevékenységek körül alakítottam ki, kis hangsúlyt fektetve a tanítási folyamatra. Az interjú folyamán egy rövid kompetencia-kérdőívet tölttettem ki a résztvevőkkel, hogy az elhangzottakat szám adatokkal is össze tudjam vetni. Az így született eredmények megmutatják a két csoport LLL-hez és kompetencia típusú tanulóhoz való viszonyát.

Kulcsszavak: pedagógus, felnőttoktató, LLL, tanulási formák

A szerzők elérhetősége: pappax25@gmail.com

Pálfi Nóra

Tudásmenedzsment a felnőttképzés szolgálatában

A felgyorsult gazdasági- és társadalmi folyamatok, illetve a növekvő verseny hatására felértékelődött tudás mérése és számszerűsítése alapvetően munkahelyi környezetben történik, és döntő többségben vállalatgazdaságtani folyamatok irányítják. A munkahelyi tanulás hatékony koordinációja azonban a tudásszerzés módjától függetlenül a felnőttképzés szakmai kompetenciájába tartozik. A munkahelyi tanulási folyamatban megjelenő, a versenyképesség javítását célzó direkt és indirekt módszerek megismerésére irányuló kutatásunk olyan forráskutatás, melyben a rendelkezésre álló szakirodalom alapján keressük a felnőttképzés helyét ebben a vállalatgazdaságtani folyamatban.

Kutatásunk elsődleges célja, hogy meghatározzuk, hogy a munkahelyi képzéseken túl milyen eszközök állnak rendelkezésre a szervezeti tudástőke fejlesztésére.

A cél elérése érdekében feltárjuk az egyéni és a szervezeti tudás jellemzőit, továbbá a két halmaz közötti átjárhatóságot. Megvizsgáljuk a tudásközösségek szerepét a tudásteremtés és tudásátadás folyamatában, továbbá a tudástranszferben rejlő lehetőségeket és a transzferálási folyamat elősegítésének módszereit.

Jelen kutatás eredményei egy további empirikus kutatás elméleti alapját képezik, amely a munkahelyi tanulás során végbemenő folyamatok feltárását célozza a résztvevők tapasztalatai alapján.

Kulcsszavak: tudástranszfer, munkahelyi tanulás, tudástőke, tudásközösség, tudásmenedzsment

A szerző elérhetősége: noripalfi@gmail.com

Ponyi László

Kapunyitogató Programok Magyarországon 2014-2016.

Kutatás célja

A Nemzeti Művelődési Intézet közösségi művelődés alapú fejlesztési folyamatát, a Kapunyitogató Programot 2013-ban indította el. Ennek célja az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, kulturális szempontból ellátatlan kistelepüléseken élők felismerjék a közösségben rejlő erőforrásokat és azokat képesek legyenek hatékonyabban kihasználni. A kutatás célja átfogó adatok nyerése a Kapunyitogató Programról, a projekt hatékonyságára és eredményességére vonatkozó információk összegyűjtése, fejlesztési javaslatok megfogalmazása.

Kutatás módszertana

1. Kérdőíves felmérés

Célcsoport: Kapunyitogató Programban érintett településeken egy-egy kulcsszemély 360 településről

2. Írásbeli interjúk

Célcsoport: A Nemzeti Művelődési Intézetben Kapunyitogató Programot szervező 30 közművelődési szakember

A kutatás főbb eredményei

A válaszok alapján a települések képviselő-testületei elfogadták a kezdeményezést és segítették a rendezvények megvalósulását. A Program óta eltelt időszakban a települések 80 %-a újra megnyitotta a kapuit, és helyszínt adott a település különböző kulturális rendezvényeinek. Olyan előremutató kulturális és aktív közösségi folyamatok indultak el a vizsgált településeken, amelyek nem álltak meg a „zárás” után. A vizsgált települések 77%-a volt messzemenően elégedett a Nemzeti Művelődési Intézet által nyújtott kulturális szolgáltatásokkal, a zárás után pedig a települések 86 %-a kapcsolatban is maradt az Intézettel.

Kulcsszavak: kapunyitogató Program, közművelődés, közösségfejlesztés, közösségi kezdeményezések

A szerző elérhetősége: lponyi@gmail.com

Rábai Dávid

A sporttehetség-gondozás szabályozási rendszere – A sportakadémiák Magyarországon

Jelen előadás célkitűzése, hogy megvizsgálja a magyarországi labdarúgó akadémiák internetes honlapjain feltüntetett dokumentumok elérhetőségét, különös tekintettel az alapító okirat meglétére. Emellett célkitűzésünk még, hogy a Magyar Labdarúgó Szövetség (továbbiakban MLSZ) akadémiákhoz való viszonyulását is elemezzük abból az aspektusból, hogy mely számunkra is elérhető dokumentumokkal tesznek utalást az akadémiák működésére, szabályozására.

A vizsgálathoz dokumentumelemzést végeztünk, melynek során áttekintettük a labdarúgó akadémiák honlapjait, illetve az MLSZ elérhető dokumentumait. A fő kérdésünk az volt, hogy a labdarúgó akadémiák milyen mértékben teszik elérhetővé az alapító okirataikat, van-e erre utaló dokumentumforrás az akadémiák honlapjain. Emellett az MLSZ dokumentumai között kerestünk releváns forrást vagy utalást az akadémiák szabályozását illetően.

Feltételezéseink és a Lehmann-tanulmányok (2003,2005,2011) alapján ezen intézmények jelenleg egy homályos, határozatlanul szabályozott zónában tevékenykednek, ezért is merül fel kérdésként, hogy az egyes akadémiák hogyan szervezik meg a saját intézményük működését, vannak-e eltérések az egyes akadémiák alapító okiratainak tartalmi között. Kérdés még, hogy az MLSZ hogyan viszonyul az akadémiákhoz, a dokumentumaikban milyen formában jelenik meg az intézményekre vonatkozó szabályozórendszer.

Úgy gondoljuk, hogy a jelen vizsgálat eredménye több, jelenleg még homályos pontot világosíthat meg az akadémiák szabályozását illetően. Fontosnak véljük, hogy ezen intézmények alapító okiratait feltárjuk és elemezzük, hiszen a kutatás során kinyert eredmények több sztereotípiát is tisztázhatnak az akadémiák működésével kapcsolatban.

Kulcsszavak: labdarúgó akadémiák, MLSZ, dokumentumelemzés, sportakadémia

A szerző elérhetősége: david.rabai67@gmail.com

Rády Eszter

Coaching, mint pedagógiai eszköz a figyelemhiányos zavarral élő a családokkal végzett fejlesztő munkában

A figyelemhiányos zavarral élő családokban a családtagok nem teljesítik a kötelességeiket, nem tartanak sorrendet a napi feladatok között. A gyermekek elmaradnak az iskolai teljesítményekben, a szülők nehezen alkalmazkodnak a munkahelyen. A családi élet rendszertelen, és a családtagok arról számolnak be, hogy a „sorrendek szétgurulnak a mindennapokban”. Jellemző a korlátlan médiaeszköz használat és az időkeretek laza szabályozása.

A családokkal végzett munka során hasznos fejlesztő eszköz a coaching. A megoldásorientált és kérdésfókuszú technika elsajátításával a családtagok olyan segítséget kaphatnak a mindennapokban, amit közösen használhatnak, és együtt válnak képessé céljaik megvalósításában. Az előadás keretein belül a figyelemhiányos zavarral élőknek nyújtható coaching technikák gyakorlatát kívánom bemutatni.

Kulcsszavak: coaching, figyelemhiányos zavarral élők, médiaeszköz

A szerző elérhetősége: radyesz@gmail.com

Reisz Terézia

A képzés során elsajátított tudás konvertálása

A PTE KPVK pedagógiai és andragógiai kutatócsoportja méréseket végzett korábbi hallgatói körében, akik a FEEK és jogelőd intézményei egyetemi, illetve főiskolai képzéseiben végeztek. A diplomások a Pécsi Tanárképző Főiskola népművelés szakán, korábban a Janus Pannonius Tudományegyetem TTK berkeiben, majd a PTE FEEFI-in működő személyügyi-, humán- és művelődésszervező szakán vették át okleveleiket. A vizsgált 35 év alatt - legalább egy diplomát - 10 852 fő kapott. A rétegzett mintavételi eljárással kialakított mintában az összes végzett hallgató 12,6%-ától postai kérdőívvel, illetve szűkebb körben személyes interjúval kértünk információkat. Feldolgozáskor SPSS adatbázis-kezelővel statisztikai módszereket alkalmaztunk.

A kutatás célja az volt, hogy feltárjuk az egyetemre vezető út aspirációit, a kari képzések és végzettségek körét, tudástartalmát, valamint megismerjük az egykori hallgatóink tanulmányi-, munkahelyi- és egzisztenciális életútját, terveit. Megkérdeztük azt is, hogy milyen mértékben elégedtek a képzés feltételeivel, az oktatói munkával, a tananyag szerkezetével,- tartalmával, hasznosíthatóságával. A diplomások a megszerzett tudással, a tananyag összetételével, az oktatók munkájával elégedettek voltak. A végzettek 71,4%-a nő, továbbá 80%-a levelező képzésre járt, így a többségük munka mellett tanult, láthatóan pozitív tanulási attitűddel, jó tanulmányi eredménnyel.

Feltártuk az elsajátított tudás hasznosítható elemeit. Egyrészt a mindennapi munkában, a szervezeti életben adódott eseményekhez, másrészt a magánéleti, gyermeknevelési problémáik megoldásaihoz viszonyították értékelésüket. Nagyra becsülték az általános műveltségük, a szakmai szemléletük és speciális tudásuk bővülése mellett a szervezeti és emberi kapcsolataik kezelésére elsajátított elméleti és a gyakorlati kompetenciák széles körét. Tájékozódunk azokról a képességekről is, amelyekre a munka világa nem reflektált. Fontos információkat kaptunk arról is, hogy a mindennapi életben, a jövőjük alakításában melyek azok a képességek, amelyeket az egyetemi oktatási programban nem sajátíthattak el. E tekintetben a képzés elméleti sajátosságát hangsúlyozták, illetve hiányként említették, hogy több gyakorlati munkaformára lett volna szükségük.

Kutatási tapasztalatainkat fel kívánjuk használni, a felnőttoktatás kompetencia-térképének korszerűsítésében, valamint az oktatás minőségének javításában.

Kulcsszavak: diplomások követéses vizsgálata, elsajátított tudás, hasznosítható kompetenciák, minőség, felsőoktatás hatékonysága

A szerző elérhetősége: reisz.teri@gmail.com

Simándi Szilvia – Oszlanczi Tímea

Közösségi művelődés – nyílt oktatás

Előadásunkban a nyílt oktatást tevékenység alapú és együttműködésre építő, nyitott tanulási, művelődési lehetőségként értelmezzük. A nyílt oktatás szabad és önkéntes tanulási alkalmat nyújthat mindazoknak, akik tudásukat bővíteni, gazdagítani szeretnék, és remek lehetősége a közösségi művelődésnek is. A közösség tagjai is befolyásolhatják annak tartalmát: alakíthatják, fejleszthetik és rendszerezhetik egyes elemeit.

Kulcsszavak: nyílt oktatás, önkéntes tanulási alkalmak, nyitott tanulási, művelődési lehetőség

A szerzők elérhetősége: simandiszilvia@ektf.hu, timeaoszlanczi@gmail.com

Sotkó Levente Attila

Közösségfejlődés közös tervezésben

A Nemzeti Művelődési Intézet 2013-as átalakulása óta tovább erősítette a közösségi művelődés szellemiségét, egyre gyakorlatiasabb formába öntve. Mint az ország közművelődési-kultúraközvetítő csúcshintézménye példát kívánt adni arra, hogy a kultúrának igenis van társadalom- és gazdaságfejlesztő szerepe. Ennek kiemelt eszközeként jelent meg az értéktármozgalom, amely közös tervezésen alapuló közösségfejlődést (a klasszikus értelemben vett közösségfejlesztés hatására) eredményez. Mint Módszertani Fejlesztési Osztály munkatársa számos országos kezdeményezés mentorálását végeztem, amely folyamatok – kiragadott példa mellőzésével – jól szemléltetik azon megállapítást, miszerint az értéktármozgató folyamat hozzájárul a közösség-, társadalom és gazdaságfejlesztéshez.

Kulcsszavak: Nemzeti Művelődési Intézet, közösségi művelődés, kultúra, értéktármozgató

A szerző elérhetősége: slevitai@gmail.com

Soós Tekla Sára

A felnőtt tanulók tanulási sajátosságai és motivációja

A tanulmány a felnőttek sajátos tanulási jellemzőivel, célrendszerével és képzésbe való bekapcsolódásának motivációjával foglalkozik. Ahogy azt egyre több vizsgálat és dokumentum is igazolja, felnőtt korban is elengedhetetlen része az életnek a tanulás, mely egyéni és társadalmi érdekeket egyaránt szolgál, valamint minden szinten alapja a gazdasági versenyképességnek. A korai tanulási tapasztalatok és a munkaerő-piacra történő belépés nagyban befolyásolják azt, hogy létre jön-e az élethosszig tartó, esetleg az élet teljes terjedelmére kiterjedő tanulás. Ennek háttérét Super (1973), Maslow (1970) és Hunt (1988) motivációelméleti megközelítéseinek szemszögéből vizsgálom, keresem azok párhuzamait, eltéréseit, és aktualitásait egyaránt.

Kulcsszavak: motiváció, felnőtt tanuló, motivációelméletek

A szerző elérhetősége: soos.tekla@gmail.com

Sulyok Tamás – Szél Ágnes Eszter

A felnőttképzési szabályozás és minőségbiztosítási hatása

Az elmúlt 25 évben, ahogy Farkas Éva is meghatározta a Láthatatlan szakma c. könyvében, három fő szakaszt különböztethetünk meg a szabályozás szempontjából. Az első a közvetett szabályozás időszaka, a második a kötelező jogszabályi környezetben történő működés, a harmadik pedig a jelenleg is zajló szabad vállalkozás időszaka. A második időszakban részben, a harmadikban teljes egészében választható a jogszabályi környezetben történő működés, a nem formális felnőttképzés területét vizsgálva. Az egyes jogszabályi előírások önmagukban is minőségi követelményként foghatók fel, de az általános minőségirányítási rendszerelemek további lehetőségeket adnak a folyamatos fejlesztéshez és a minőség színvonalának emeléséhez. Az előadásban igyekszünk összehasonlítani a képzések minőségfejlődésére ható elemeket, azok jogszabályi és piaci hatásait. Ehhez az egyes minőségirányítási rendszerek és a jogszabályi követelmények általános minőségi elvekkel történő összevetésén keresztül közelítünk. Célunk feltárni, hogy a külső hatások hogyan hatnak a felnőttképzési tevékenység fejlődésére.

Kulcsszavak: felnőttképzési szabályozás, minőségirányítási rendszer, jogszabályi környezet

A szerző elérhetősége: sulyok@zskf.hu

Szabó Irma

20 év a földesi közösségi művelődésért

Az előadásban célom bemutatni azt az utat, amelyet szervezetfejlesztésében az egyesület végig járt, és ami által képessé vált a település közösségi művelődésének alakítására. A feltárás módszereként a PEST, SWOT és Stakeholder analízist; interjúkat és dokumentum-elemzést választottuk.

A szervezet a 20 év alatt a környezeti változásokhoz igazodó, azt elősegítő működést ért el; egy folyamatos fejlődő, önirányító, önmaga megújítására képes közösséggé vált. A lakosság szükségletei és igényei köré szerveződő szolgáltatásokat teremtett meg; településszintű mozgósító erővel és beágyazottsággal rendelkezik; kialakult és folyamatosan erősödik a kapcsolati hálója; aktív a forrásteremtő képességgel; humán erőforrását megerősítette; az együttműködésekben való gondolkodás és cselekvés képessége jellemzi. Mindezek alapján képessé vált a helyi gazdasági programhoz illeszkedő fejlesztések indítására is.

Kulcsszavak: helyi társadalom, helyi érték, önirányítás, közösségi művelődés, településfejlesztés, helyi cselekvés

A szerző elérhetősége: szaboirma5@t-online.hu

Szabó János Zoltán

Fesztiválok és a biztonság

„Sértegetéstől a nemi erőszakig minden volt a kölni karneválon” írta az Origo 2016. február 5-én. 2016. február 4-9. között rendezték meg a „Nők farsangja” nevű fesztivált Kölnben, mely után a migráns válság és a fesztiválok biztonsága a korábbinál nagyobb figyelmet kapott. Vajon mi lehetett az erőszakos cselekmények kiváltó oka és miért pont egy fesztiválon jutott ez felszínre?

A nagyrendezvények, köztük a fesztiválok biztonsága legutóbb a „Noise Night Life” nevű tinibuli kapcsán merült fel, melynek során a West-Balkán tragédiaként elhíresült események megtörténtek. Mindkét esemény társadalmi megrázkódtatást jelentett, ami a biztonság kérdését felvetette, azonban eltérő okok vezettek a tragédiához.

Az ünnepi események, köztük a fesztiválok biztonsága azonban sajátos ünnepléskultúrában gyökerező okok miatt (limonoid jelenség, antistuktúra) nem pusztán technikai kérdés. Más egy ünnep toleranciaszintje és más a hétköznapok valósága. Kutatásaim tapasztalatait az előadásban összegzem és mutatom be, hogy miért lehet a társadalmi problémák egyik első megjelenési helyszíne a fesztivál vagy más ünnepi rendezvény.

Kulcsszavak: fesztivál, ünneplés, kultúra, nagyrendezvény

A szerző elérhetősége: szabojz1@gmail.com

Szabó József

A kultúráközvetítés megoldásai a muzeális intézményekben

A kulturális tanulás értelmezésünkben a kultúra teljes intézményrendszere és az ehhez szorosan kapcsolódó eszközrendszer által megvalósuló nonformális és informális tanulási folyamat, amely az egyén egész életében jelen van. Az intézmények között kiemelt szereppel bírnak a közművelődési, a muzeális és a közösségi informálódást biztosító szereplők. A kulturális tanulás különböző formái az egyes életkorokban változó aktivitással, de folyamatosan jelen vannak az egyén életében. Ez a jelenlét történhet autonóm, tudatos tanulási folyamatként, amikor az egyén saját elhatározásából, önmaga fejlesztése céljából kezd el tanulni a kulturális intézmény- és eszközrendszer segítségével valamit irányított formában (nonformális tanulás) vagy önirányító módon (informális tanulás) (Forray – Juhász 2009). Kutatásunk azt vizsgálta, hogy a múzeumok, illetve a módszereiben hasonló intézmények milyen formában valósítják meg a kultúráközvetítést, milyen kapcsolatban állnak a lokális társadalommal, illetve milyen társintézményi kapcsolatokat építettek ki.

Kulcsszavak: kultúráközvetítés, muzeális intézmények, tanulási folyamat, közösségi informálódás

A szerző elérhetősége: szabo.jozsef57@gmail.com

Szabó Péter

Válasz a felsőoktatási kihívásokra: egy sikeres modell

A múlt század 70-es éveitől kezdődően először a nyugati majd a világ többi nagy régiójának felsőoktatása is hatalmas nyomás alá került mind az állam, mind a társadalmi környezet részéről. A több mint 800 éves hagyományos felsőoktatási funkciók megtartása mellett ez a társadalmi alrendszer egyre inkább a legfontosabb andragógiai rendszerre kell, hogy váljon.

Az új kihívások számos megoldást indukáltak, egy ilyen a Kodolányi János Főiskola PIQ and Lead képzési modellje.

A KJF PIQ & Lead™ felsőoktatási képzési modell a korszerű felsőoktatás-módszertan kutatási eredményeit egy olyan képzésszervezési keretrendszerbe szervezi, amely alapvetően meghatározza a modellt működtető intézmény működését. A képzési modell épít a korszerű felsőoktatási stratégiai nézőpontokra, elméletekre, célja a valódi hallgatóközpontú oktatás megvalósítása.

A PIQ & Lead™ modell az európai és magyar felsőoktatási képesítési keretrendszereken túl a szakmai professzió-központú képzési szempontokra támaszkodik: P mint „profession”.

Határozott célja az innováció mind kínált képzési programjaiban, mind pedig saját felsőoktatási gyakorlatában: I mint „innovation”.

Alapvető jellemzője a felsőoktatási minőségi szempontok folyamatos és innovatív érvényesítése: Q mint „quality”.

A modell által jellemzett felsőoktatási keretrendszer harmadik központi eleme a vezetésre való alkalmasság fejlesztése, azaz a vállalkozásorientált gyakorlati ismeretek, személyes vezetői, csoportvezetői, projektvezetői kompetenciafejlesztés minden szakon: Lead mint „leadership”.

A PIQ & Lead™ felsőoktatási képzési modell e három központi jellemző alapján meghatározza az intézmény ter4vezési és folyamatszervezési működésének rendjét.

Szabadalmi oltalom alá tartozó képzési modell 2014-ben magyar termék díjat és Európai innovációs díjat kapott, ám talán ennél fontosabb, hogy az eltelt idő működési tapasztalatairól is számot lehet adni és az eredmények biztatóak.

Kulcsszavak: felsőoktatás, felsőoktatási képzési modell, minőség

A szerző elérhetősége: kjfhivatal@kodolanyi.hu

Szeitz János

Szervezetek organikus működésének fejlesztése az andragógia segítségével

Az állam és az állampolgár kapcsolatának értelmezése és kritikája, már a görög ó-korban (kiterjedtebben Platón írásaiban) a filozófia tárgya volt. Újra éledése a felvilágosodás korában bontakozott ki – legmarkánsabban Diderot munkásságában. A kapcsolat, a viszony tartalmát, formáját és eszközeit tekintve a huszadik század közepétől a demokratikus berendezkedésű országokban jelentősen átalakult, majd a volt szocialista országok társadalmi, politikai rendjének felbomlását követően mind élesebben kerültek felszínre problémái, a hatalom gyakorlásának és az állampolgárok demokratikus igényének ütközései, gyakorlatának, valamint elméleti értelmezésének ellentmondásai, ami napjaiban a társadalmi lét, a fejlődés gátjának kritikus (a felbomlás lehetőségét magában hordozó) mértékéig növekedtek. E válság egyik meghatározó gerjesztője a hatalmak által (némelyek által árnyékoltan, mások részéről drasztikusabban) a polgárok és azok intézményei „kezelésének” mechanikus, technokrata szemlélete és gyakorlata, a hatalom megszerzésének és megtartásának merőben gazdasági és ebből adódóan centrális (de nem atyáskodó megfontolásokból) gyakorlata.

Az utóbbi évtizedekben mind világosabbá vált, hogy a konfliktus kezelése, a probléma megoldása, csak a hatalom és a polgárok együttműködésének „kikényszerítésével” oldható meg. A kényszerítés kölcsönös megvalósíthatóságának, azonban számos feltétele van, amelyek között a konfliktus valós okainak, előzményeinek, sajátosságainak és következményeinek valós feltárása, hatalmi és társadalmi elfogadtatása elsődleges, és mint olyant az andragógia körébe (is) tartozó feladatnak tartjuk. Ennek érdekében bocsájtjuk vitára a szocio-andragógia kimunkálásának gondolatát, mint az andragógia elméleti alapjaiban már megfogalmazott, de annak gyakorlatában még nem, vagy kevésbé alkalmazott tárgykörét.

Kulcsszavak: Állam, állampolgár, hatalom, együttműködés, szervezet

A szerző elérhetősége: szeitzir@gmail.com

Szirmai Éva

A Rosztától a mangáig – Képregény és tömegkultúra (In memoriam Rubovszky Kálmán)

Rubovszky Kálmán képregény-kutatásai kiemelkedő jelentőségűek voltak abból a szempontból, hogy szerzőjük igyekezett meghatározni e műfaj (önálló műfaj egyáltalán?) helyét a kulturális piacon (termék vagy esetleg egy újonnan alakuló művészeti ág reprezentánsa?). Előadásomban a „képregény” példáján igyekszem definiálni a tömegkulturális termék két olyan jelentését, amelyek egyike a diktatúrák kultúrafelfogását tükrözi, a másik pedig a kulturális piac viszonyai között értelmezhető. A Rubovszky által 1986-ban felvetett kérdések (Rubovszky Kálmán: Vita Püspökladányban; in: Jel–Kép 1986/2. 76–78) némelyike ma is vitákat generálhat, de a tömegkultúráról alkotott, talán ma már kevésbé arisztokratikus képünk más szempontokat is megalapozhat.

Ezeket a szempontokat igyekszem érvényesíteni a 20. sz. első harmada egy jellegzetes műfajának, a Roszta-ablakoknak (Российское Телеграфное Агентство – Orosz Távirati Ügynökség), ill. a 21. sz. japán mangáinak és egyéb „képregény”-fajtáinak elemzésében.

Kulcsszavak: Majakovszkij, Roszta-ablakok, diktatúra, fogyasztói társadalom

A szerző elérhetősége: szirmai@jgypk.szte.hu

Szóró Ilona

Az Országos Szabadművelődési Tanács tevékenysége 1945-1949

A II. világháborút követően a társadalmi változásokkal összhangban átalakult a népművelés korábbi rendszere. A közművelődés területén a társadalom öntevékenységére, kulturális sokszínűségére építő demokratikus művelődéspolitikára nyert teret. A művelődési tevékenység szervezésére 1945 őszén felállították az Országos Szabadművelődési Tanácsot. A Tanács mintegy 110 tagját, különböző művelődési és tudományos intézmények, civil egyesületek delegálták. Az OSZMT elnökének az ismert debreceni pedagógus-filozófust, Karácsony Sándort választották. A Tanács országos hálózatot épített ki, társadalmi testületet állított fel a kulturális kormányzat helyi szervei mellett. Országos szinten 5 minisztérium és számos civil szervezet művelődéssel kapcsolatos tevékenységét koordinálta. Jelentős szerepet játszott a közművelődés és felnőttképzés szervezésében, az országos és helyi kulturális tevékenység támogatásában. A politikai viszonyok megváltozása nyomán, más demokratikus szervezettel együtt az OSZMT működését is felszámolták.

Az OSZMT szervező munkája, sokirányú szakmai tevékenysége számos tanulsággal szolgál a korszak egészére vonatkozóan. Ezt foglalja össze ez az előadás, az OSZMT által kiadott anyagok és más korabeli dokumentumok, levéltári források és a vonatkozó szakirodalom felhasználásával.

Kulcsszavak: Országos Szabadművelődési Tanács, kulturális öntevékenység, Karácsony Sándor, szabadművelődés

A szerző elérhetősége: szoro.ilona@kello.hu

Szűcs Tímea – Hetei Adrienn

Zeneoktatás flamand-magyar kontextusban

Az előadás célja, hogy bemutassa a magyar-flamand zeneoktatási rendszer hasonlóságait, különbségeit, rávilágítva az eltérések hátterére és okaira is.

Magyarország és Flandria történelmi és intézményi hátterét vizsgálva kiderült, hogy hogyan alakult és fejlődött illetve hogyan működik a két ország zeneoktatási rendszere.

A flamand és a magyar zeneoktatási rendszer összevetésével felszínre kerültek a két ország zeneoktatása közötti különbségek. Ezek a különbségek egyrészt kvantitatív különbségeket mutatnak, tekintve az énekórák számát és zenetanulásra adott lehetőségeket. Másrészt módszertani különbségek figyelhetők meg: Magyarországon a Kodály-módszer hegemoniája, Flandriában módszerek keveréke látható, amely keverék átvesz Kodálytól is. Harmadrészt, és talán a módszert tekintve a legfontosabb, hogy Magyarországon az oktatás alapja a gondosan őrzött és ápolt népdalkincs, míg Flandriában a népdalkincs semmilyen szerepet sem játszik a zeneoktatáson és a közéleten belül sem. Ennek okai mindkét oldalon minden bizonnyal erős kulturális okokban keresendők.

Érdeemes megkeresni, megtartani és tudatosítani azokat az értékeket, amelyek különlegessé teszik hazánk zeneoktatását mind a leendő zenetanárok mind a tanárképző központok oktatói körében.

Kulcsszavak: zeneoktatás, oktatási módszerek, népdal, flamand-magyar rendszer

A szerzők elérhetősége: adriennhetei@gmail.com, szucstimea77@gmail.com

T. Molnár Gizella – Újvári Edit

Sodrásban - A kultúráközvetítő szakemberképzés a népművelőtől a közösség szervezőig

Nem nagyon van még egy szakma, melynek társadalmi megítélése, illetve a művelőivel szemben támasztott követelmények, elvárások olyan sokat változtak volna, mint a kultúráközvetítő, felnőttképző szakembereké. Ezeket a változásokat követhetjük nyomon az előadásban, amely a szakemberképzés történetét foglalja össze 1956 és 2016 között, a kezdetektől napjainkig. Hat évtized egy képzés történetében jelentős időtartam, komoly teljesítmény, de kevés okunk van ünnepelni, hiszen a jelenlegi felsőoktatási környezet kevésbé kedvez ennek a képzésnek. Több másikkal együtt ez a szakterület is komoly veszteségeket szenvedett az elmúlt években, a felsőoktatási reform következtében. Ez a korábban jelentős hallgatói létszám drasztikus csökkenéséhez, majd az alapképzés megszüntetéséhez vezetett, bár új szak létesítését is elhatározta a felsőoktatási kormányzat. A szak viharos története során erre még nem volt példa, pedig az egyetemi képzésben való megjelenése óta számos átalakítást ért meg. Ezeket tekintjük át, majd bemutatjuk a Sodrásban című tanulmánykötetet, amelyet a SZTE Felnőttképzési Intézete oktatói írtak és szerkesztettek negyven éves képzésükről és a szakhoz kapcsolódó kutatásokról.

Kulcsszavak: a kultúráközvetítés mint szakma; egyetemi képzés; a szak története; a szak jövője; felsőoktatás politika

A szerző elérhetősége: molnarg@jgypk.u-szeged.hu

Takács-Miklósi Márta

Tanítás, tanulás a rácson túl

A társadalom perifériájára siklott, túlnyomórészt sérült személyiség szerkezetű felnőttek oktatása, képzése, reintegrációja igen nehéz feladat elé állítja a büntetés-végrehajtási intézeteket. Pedig nagyon fontos ezzel a kérdéssel is foglalkoznunk, ugyanis azok a fogvatartottak, akik megfelelő oktatásban részesültek a szabadságvesztés-büntetésük letöltése során, nagyobb eséllyel tudnak visszailleszkedni a társadalomba, kisebb arányban válnak visszaesővé és kerülnek vissza büntetés-végrehajtási intézetbe.

Bár az oktatási programok hozzájárulnak a büntetlen életmód kialakulásához, nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy az elítéltek pedagógiai, pszichológiai motiválása igen nehéz, több okból kifolyólag. Előadásomban részletesen bemutatom, milyen nehézségek, sajátosságok jelennek meg a fogvatartottak oktatása terén, és ezeket a kialakuló helyzeteket (tanulási nehézségek, kényszerközösségek, motiváció fenntartása) milyen módon lehet orvosolni.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy teljesen másképp szervezhető meg az oktatás a börtön falain belül, mint egy „normál” általános-, vagy középiskolában, a tanulás a büntetés-végrehajtási intézetben más típusú szervezést igényel. Nagy felkészültségre, rugalmasságra, tájékozottságra van szükség a rendszer működtetéséhez, emellett sajátos módszertani, didaktikai kérdések is felmerülnek az elítéltek oktatása során, amelyeket részletesen bemutatok előadásomban.

Kulcsszavak: fogvatartottak oktatása, börtöntanárok, reintegráció

A szerző elérhetősége: mmiklosi79@yahoo.com

Takács-Miklósi Márta

Special tasks of correctional educators

My poster demonstration deals with how educators teaching in prisons can be prepared for situations they are likely to encounter during their everyday work in a penitentiary facility. Being a prison educator poses the difficult task to adapt to the environment and subculture of a given institution, to learn about the peculiarities of the inmates, and to adjust one's work to these challenges.

I based my research on the fact that at present the majority of educators teaching adults in prisons experience a cultural shock, I explain the theory of Jandt. Going inside a prison to teach is similar to travelling to a foreign country and exploring a new culture. According to these very special circumstances the correctional teachers are faced with the peculiarities and methodical questions of adult education only in practice, they acquire the knowledge and skills needed to do the adult education profession through experience, in a self-taught way. It would be useful to record the qualification requirements, to develop a unified educational program to improve the professional qualities of educators wishing to work in a correctional facility.

To achieve that the profession of teachers and educators become of high standard it is necessary for experts to take part in trainings where they can obtain the methods that will help them develop social skills, with special emphasis on the areas personality development and organizing communities. Moreover, psychologists could equip the staff and the teachers with coping techniques to prepare them for dealing with potential tensions, thus lowering the danger of burnout.

Kulcsszavak: correctional education, prison teachers, reintegration

A szerző elérhetősége: mmiklosi79@yahoo.com

Tamusné Molnár Viktória

Szabadművelődés Debrecenben

A kutatás célja az 1944 és 1948 között Debrecenben, a szabadművelődés keretei között működő egyesületek működésének bemutatása, elemzése a város kulturális életében betöltött jelentőségükre rávilágítva. A kutatás módszere elsősorban a dokumentumelemzés volt primer és szekunder források alapján, illetve személyes hagyatékok, kéziratári dokumentumok áttekintése és interjúk készítése még élő hozzátartozókkal és egykori tanítványokkal. A számos műkedvelő csoport, művészeti baráti kör virágzó működésének feltárása igazolta, hogy a szabadművelődés a kulturális demokrácia első kísérleti megvalósítója volt Debrecenben."

Kulcsszavak: művészetek, műkedvelő tevékenység, Ady Társaság, Csenki-kórus, Medgyessy Ferenc Képzőművészeti Kör

A szerző elérhetősége: tamusviki@gmail.com

Tóth Dorina Anna

Propaganda(?) Tanítóképek Magyarországon 1914–1918.

Az első világháború neveléstörténetének megírásával még ma is adós a neveléstudomány. Kevés statisztikai adatot ismerünk a nagy háború (nép)oktatásügyére vonatkozóan, rengeteg dokumentum tűnt el, vagy semmisült meg több mint száz év alatt. Vannak azonban olyan – olykor nem nyilvánosságnak szánt - önéletrajzok, katonatanítói levelek és levelezések, melyek felkutatásával és elemzésével alkalmunk nyílik „betekinteni a nagy háborúba”. Úgy gondoltuk, hogy az első világháború katonatanítóinak vizsgálata további kutatásra érdemes a kiaknázatlan források mennyisége és a kutatás-módszertani lehetőségek gazdagsága miatt. A népoktatáson túl a tanítóságot vizsgáltuk: a katonatanítókat, akiket besoroztak a háború alatt és azokat, akik az országban folytatták tanítói hivatásukat. A katonatanítók és az itthon maradt tanítók mikrotörténeti megközelítéséhez adott volt a háborús oktatásügyi sajtó. Az ezekben közölt, frontokról hazaküldött katonatanítói levelekből és a cikkekből tükröződő tanítóképeket mutatom be. A vizsgált oktatásügyi folyóiratok, újságok cikkeinek elemzésekkor gyakran szembeűnő volt a cenzúra használata a szerkesztők, szerzők részéről, így előadásom egyik célja a különböző perspektívájú folyóiratokban megjelenített katonatanítók propagált képeinek bemutatása. Az állami és az egyházi sajtó differenciált látásmódjára való tekintettel többféle tanítóképet is bemutatok, ezekből kirajzolódik az, hogy mit propagált az állam és mit tartottak fontosnak az egyházak a háború és a háborús oktatásügy kapcsán.

Kulcsszavak: katonatanító, első világháború, népoktatásügy

A szerző elérhetősége: anna.dorina.toth@gmail.com

Tóth Rita

Önkéntesként Magyarországon

A bemutató az önkéntesség, azon belül is főleg a magyarországi önkéntesség témakörének vizsgálatára fókuszál. A hangsúly a társadalmi felelősségvállalás fontosságán, illetve a magyarországi önkéntesség fejlesztési stratégiájának elemzésén van, melyet 2007-2017-es időintervallumra határoztak meg. Kutatásom alappilléreit képezik különböző tanulmányok, valamint A magyarországi önkéntesség fejlesztési stratégiájának vezetői összefoglalója. Ugyanakkor igyekeztem utánajárni annak is, hogy ma Magyarországon milyen lehetőségeink vannak önkéntesként. Hol és milyen munkaterületen tudunk elhelyezkedni, illetve, hogy ezen munkáknak mennyi a társadalmi hasznosulása. Az áttekintés eredményeként elmondható, hogy Magyarországnak van még hova fejlődnie mind szakmai, mind pedig gyakorlati oldalon.

Kulcsszavak: önkéntesség, magyarországi önkéntesség

A szerző elérhetősége: ritatoth93@gmail.com

Üröginé Ács Anikó

A közművelődési intézmények felnőttképzésben betöltött szerepének változása az Európai Unió csatlakozásunk óta eltelt időszakban

Az európai és hazai pályázati támogatások egyik kiemelt területe volt 2004-től kezdődően a közművelődési intézményrendszer megújítása. A megújulás azonban új funkciókkal és új kihívásokkal járt az intézmények életében. A projektek keretében felnőttképzési feladatokat, program- és intézményi akkreditációt vállaltak, gyakran andragógiai végzettséggel rendelkező szakember vagy megfelelő infrastruktúra hiányában is.

A projektalapú működés azonban nem kedvezett a hosszú távú fenntarthatóságnak, így az esetek nagy részében a képzési programok indítása a fenntartási időszakban nehézségekbe ütközött.

Európai Unió csatlakozásunk óta eltelt időszakban a felnőttképzés jelentős változásokon ment keresztül. 2013-tól új törvényi szabályozás biztosítja a minőségi felnőttképzés kritériumait. Ezeknek a kritériumoknak azonban csak nagyon kevés közművelődési intézmény tud és akar megfelelni. Kutatásomban azt vizsgálom: hogyan változott a régen akkreditációval, jelenleg engedéllyel rendelkező intézmények száma és összetétele? Milyen típusú felnőttképzési programokat indítottak az intézmények a projektek támogatási és fenntartási időszakában? Mi jellemezte az OKJ képzések megvalósítását a közművelődési intézményekben?

Kulcsszavak: projektalapú felnőttképzés, képzési programok jellemzői, kihívások

A szerző elérhetősége: acs.aniko@ppk.elte.hu

Varga Eszter

Az árnyékköztatási részvétel és a felsőoktatási eredményesség

Az elmúlt években jelentősen megnőtt a hagyományos oktatási rendszert kiegészítő magánoktatási szolgáltatások igénybevétele, az úgynevezett árnyékköztatás (shadow education). Ez a fajta oktatási szolgáltatás ma már világszerte ismert jelenség és alkalmazott gyakorlat, amelynek mozgatórugója országoként, kultúráként eltérő (Bray, 2003).

Előadásunkban az árnyékköztatás jelenségét mutatjuk be globális kontextusban, majd a magyarországi megjelenését, s a hallgatói eredményességre gyakorolt hatását.

Elemzésünkben a Higher Education for Social Cohesion Cooperative Research and Development in a Cross-border Area (HERD, 2012) adatbázis segítségével teszünk kísérletet egy komplex eredményességi mutató kialakítására a Debreceni Egyetem hallgatói almintájában (n=1295), s ezzel összefüggésben a hallgatók korábbi árnyékköztatási részvételük hatásainak feltárására. Eredményeink arra engednek következtetni, hogy a magánórákat nagyobb számban veszik igénybe a magasabb társadalmi státusú szülők gyermekei, így eredményességük okát sem elsősorban a magánoktatás által biztosított előnyökben kell keresnünk.

Kulcsszavak: árnyékköztatás, kutatás, árnyékköztatási részvétel, magánoktatás

A szerző elérhetősége: varga.eszter86@gmail.com

Vehrer Adél

A fiatalok idősképe és intergenerációs tanulási tapasztalatai

Az utóbbi évtizedekben a fiatalok és idősek tudása és tapasztalatai közötti különbségek egyre növekvő tendenciát mutatnak. Emellett hazánkban nincs kialakult gyakorlata az időskorra való felkészülésnek, ugyanakkor feltehetően a fiatalok idősképét befolyásolja családi szocializációjuk, valamint kapcsolattartásuk, lakóhelyük földrajzi távolsága nagyszüleiktől. Az intergenerációs tanulás fontosságát bizonyítja, hogy az idősek sokat tudnak a régi, környezettudatos életmódról, a szabad idő hasznos eltöltéséről, a közösségek fontosságáról, ezen kívül számos más tapasztalattal gazdagíthatják a fiatal generációk tudását. Az unokák korosztálya pedig az informatika vagy akár a nyelvtudás rejtelseibe avathatja be nagyszüleit. Érdeemes vizsgálni tehát, hogyan készülnek az időskorra az X és Y generáció tagjai, szerintük melyek az időskor pozitívumai és negatívumai, mi mindent tanulhatnak a baby boom generáció tagjaitól, és ez vajon kölcsönös folyamat-e, valamint mindez hogyan befolyásolja az idősekről kialakult elképzeléseiket. Az előadás az intergenerációs tanulással kapcsolatos kérdőíves kutatás eredményeit, tapasztalatait is bemutatja, elsősorban andragógiai megközelítésben.

Kulcsszavak: intergenerációs tanulás, generációk, ifjúkor, időskor

A szerző elérhetősége: vehrer.adel@sze.hu

Tudományos Konferencia és Szakmai Találkozó
Durkó Mátyás emlékére

Debreceni Egyetem, Főépület

Debrecen, Egyetem tér 1.

2016. június 16-17.

A rendezvény szervezője:

Debreceni Egyetem BTK Neveléstudományok Intézete

Nemzeti Művelődési Intézet

A rendezvény társszervezői:

KultúrÁsz Közhasznú Egyesület

MTA Debreceni Akadémiai Bizottságának

Nevelés-, Művelődéstudományi és Pszichológiai Szakbizottsága

Andragógia és Közösségi Kulturális Tanulmányok Szakbizottság

A rendezvény főbb támogatói:

